Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1092   ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1887 (Ն. Տ.) 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887   19 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1304

20 ՓԱՐԱ. (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նօրատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده ارهولك
غزته‌سى ادارەسنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ. (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դահեկան արծաթ		160
» » Վեցամսեայ	»	»	80
» » Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց » եւ տեղական Թղթատարով տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար եւ տեղական Թղթատարով վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք		56
» » վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար տուրքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան ղրկուած Նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր.

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 26 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՃԻԶՈՒԻՏՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ. Լոնտոնի Լրագրաց վերջին թիւերուն մէջ կը տեսնենք Ռուտքէրի հետեւեալ հեռագիրը, զոր իբրեւ հետաքրքրաշարժ ինչ կ'ընդօրինակենք աստ, առաջիկայ թըւոյ մը վերապահելով ինչ ինչ պարզ դիտողութիւններ, զորս կը ներշնչէ սոյնպիսի հրատարակութիւն մը. —

«Կրօնական խնդիր մը ի Թուրքիա»

Կ. ՊՈԼԻՍ, 30 օգոստ.

«Ուղղափառ Հայոց և Կաթոլիկ Հայոց միջեւ խնդիր մը ծագեցաւ, որ հոգածութեամբ կը դիտուի պաշտօնական ակմբոց մէջ.

«Վէճն հին է. զի կը վերաբերի երկու երեք տարի յառաջ Տիարպէքիրի նահանգին մէջ ծագած դէպքերու. Այդ նահանգի ժողովուրդը, բաղկացեալ գլխաւորապէս յոյժ աղքատ Հայերէ, աղերսագրեր մատոյց կառավարութեան և իրենց Պատրիարքին՝ Ցարութիւն Սրբազանին, ծանր տրոց թեթեւացումն հայցելով.

«Պատրիարքն այս մասին դիմումներ ըրաւ կայս. կառավարութեան. բայց խնդիրն ելք չունեցաւ. և նահանգին Ֆրանչիսկեան ճիզուիտք, որք փութոյ անդութեամբ յառաջ կը վարեն Փրօփականտայի ջանքերը, միջամտելով, Ուղղափառ Հայոց Պատրիարքին յարատեւութեանց նայելով՝ յիշեալ աղքատ ժողովրդեան ըսեր են թէ, եթէ Կաթոլիկութիւն ընդունին, Կ. Պոլսոյ Կաթոլիկ Պատրիարքն իւր ազդեցութիւն ի գործ պիտի դնէ՝ տրոց թեթեւացում մը ձեռք բերելու իրենց համար. Կ'ըսուի թէ ժողովուրդն հաւատացեր է այս խոստման, և անկէ ի վեր տեղացի Հայք Կաթոլիկութեան յարելու վրայ են.

«Ցարութիւն Սրբազան վերջերս թախանձագին դիմումներ ըրաւ կայս. կառավարութեան, աղաչելով որ հարկաւոր տնօրինութիւնք հրամայուին, և միւս կողմէ Եդեսիոյ և Հալէպի Առաջնորդները ղրկեց Տիարպէքիր՝ ճիզուիտաց դէմ մաքառելու.

«Իսկ Կաթոլիկ Հայոց Պատրիարք Ազարեան Գերապայծառ մէկ քանի օր առաջ տեսակցեցաւ կրօնային և դատական գործոց նախարար Ճեւտէթ փաշային հետ, որ կը փափաքի ամեն օտար ազգութիւնները փարել Օսմ. Տէրութեանն. Ազարեան Պատրիարքն ըսեր է թէ ճիզուիտք, Հայերն ի Կաթոլիկութիւն դարձնելով, մեծ բարիք մը կ'ընեն Տէրութեան. զի Հայ Կաթոլիկներն աշխարհաքաղաքացի են, և ուղղափառ Հայերէն կը տարբերին անով զի չունին հայ ազգութեան գաղափար. Խօսք կայ թէ ճիզուիտներուն հաշտ աչօք կը նայուի եղեր.»

ԶԵՆՈՒԱԿՈՐԱ. Կ. Պոլսէ կը հեռագրուի թէ, Շքոտրայի Կուսակալին խնդրանօք, պատերազմական Նախարարութիւնը թնդանօթ և ռազմամթերք կը ղրկէ այն կողմ. Շքոտրայի օսմ. պահապան զօրաց վրայ վերջերս յաւելումներ եղան՝ սահմանակից գաւառաց չեռնակորացի և առնաուտ ժողովրդոց խռովեալ վիճակին պատճառաւ.

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ. Թայմզին Վիեննայի թղթակիցը կը հեռագրէ օգոստ. 31ին. «Սոֆիայէ հեռագրուած զրոյցը թէ Ֆերտինանտ Իշխան մտադիր է պտոյտ մ'ընել յԵւրոպա. եթէ շուտով չհերքուի, պիտի նշանակէ թէ Իշխանը գլուխ դատ կորած կը համարի. (Այդ զրոյց ցարդ չհերքուեցաւ.) Դիւանագիտական շրջանակաց մէջ Իշխանին ընթացքն սկիզբէն ի վեր անհասկնալի կը թուէր. Իշխանին զգոյշ բընաւորութիւնը ճանչցողներ չեն հաւատար թէ Պուլկարիա գացած լինի առանց ո՛ և է համաձայնութեան ընդ Ռուսիոյ, և ցարդ բան մը չպատահեցաւ որ իրենց հաւատքը խախտէ. Այդպէս խորհողները կ'ըսեն թէ Ռուսիոյ բողոքներն և առաջարկները լոկ կեղծիք են, եւ ընդհակառակն Իշխանը գաղտնի խոստում մ'ունի Ռուսիայէն թէ Ցարին կառավարութիւնն իրեն դէմ բռնութեան միջոցներու չպիտի դիմէ ցորչափ ինք Ռուսիոյ դէմ թշնամաբար չվարուի. Միւս կողմէ, Իշխանը տակաւ կը գտնէ թէ Ռուսիոյ մօտենալու համար ամեն փորձերու խստիւ կ'ընդդիմանայ պուլկար բանակն. Այդ բան ի վաղուց կը գուշակուէր, և զարմանալի չէ որ ամենէն աւելի ժողովրդական սպային ընթացքն սկսած է կասկածելի երեւիլ Իշխանին մարդոց.»

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. Նոյն թղթակից կը հեռագրէ նաեւ հետեւեալը. «Մեծ խոհեմութեան [illegible] ուեր աստ ի Վիեննա Ֆրանսայի ընդհ. հիւպատոս Պ. Ֆլէշի ետ կանչուելուն. Ֆերտինանտ Իշխան, իբրեւ ազգական Օրլէանեանց, բնականաբար ատելի էր Ֆրանսայի այժմեան կառավարող մարմնոյն, որ սակայն մինակ չպիտի հակառակէր Իշխանին ընտրութեան, եթէ Ռուսիա հաւանութիւն տուած լինէր. Ֆրանսայի օրինաւոր ազդեցութիւնը պուլկարական գործոց մէջ այնչափ տկար է, որ իւր ընդհ. հիւպատոսին ետ կանչուիլը մեծ նշանակութիւն չունի, և Ֆերտինանտ Իշխանի անձին նկատմամբ՝ Պ. Ֆլէշի մեկնումը գոհացուցիչ իսկ է. զի այս մարդ երբեք բարեկամ չէր եղած Պուլկարիոյ. Նաեւ, իւր անհաշտ տրամադրութեամբ, Պ. Ֆլէշ գժտութեան տարր մ'եղած էր հիւպատոսական մարմնոյն մէջ, զոր հակառակորդ խմբակներու բաժնած էր. Պ. Ֆլէշի յայտնի գժտութիւնք Պելճիոյ ընդհ. հիւպատոսին հետ՝ գայթակղութիւն կը պատճառէին Սոֆիայի ընկերութեան մէջ. Պ. Ֆլէշ կը մերժէր անոնց հրաւէրներն որք կը հիւրընկալէին իւր պելժ պաշտօնակից, եւ կ'ուզէր որ իւր բոլոր ստորադասք և բարեկամք իրեն պէս ատեն զնա. Վիքթորիա Թագուհւոյն Ցոբելեանին առթիւ, անգլ. ընդհ. հիւպատոսի հացկերոյթէն բացակայ մնաց Պ. Ֆլէշ, որ զայրացմամբ իմացած է թէ երիցութեան կարգաւ պարտէր Պելճիոյ ընդհ. հիւպատոսին վարի քովը նստել.»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. Թայմզի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ «Ֆերտինանտ Իշխանէն պատասխան կ'ըսպասուի Բ. Դրան վերջին զեկուցման, որով նշանակուած էր իւր ի Պուլկարիա մտնելուն ապօրինաւորութիւնն. Իշխանին պատասխանագրոյն կը սպասուի անհամբեր, բայց չի կրնար մոռցուիլ թէ Իշխանն արդէն կատարեալ հպատակութիւն յայտնած է վեհ. Սուլթանին, և խնդրած է գալ ի Կ. Պոլիս՝ անձամբ մատուցանելու իւր յարգանք առ Ն. Կ. Վեհափառութիւն. Մինչեւ որ ի Սոֆիա նախարարութիւն մը չկազմուի՝ հարկատու եւ գերիշխան կառավարութեանց միջեւ սոյնպիսի հաղորդակցութիւնք չեն կրնար կանոնաւոր ձեւ առնուլ և մնայուն արժէք մ'ունենալ. (Սոֆիայէ նորագոյն հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Նորընտիր նախարարք Ֆերտինանտ Իշխանի նախագահութեամբ նիստ կազմելով՝ պատրաստեր են առ Բ. Դուռն ուղղելի պատասխանագիրը.)

ՌԻԶԱ ՊԷՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ. «Սոֆիայի օսմ. նախորդ պատուիրակ Ռիզա Պէյ վեհ. Սուլթանին և Բ. Դրան մատոյց ընդարձակ և ճարտար տեղեկագիր մը Պուլկարիոյ վիճակին վրայ, որով կը յայտարարէ թէ խնամակալութիւնն յոյժ դժնդակ պարագայից մէջ գործեց գովելի իմաստութեամբ ու զգուշութեամբ, և պատշաճ հոգածութեամբ Բ. Դրան շահուց, հակառակ [illegible] րակացնէ թէ, օրինական վիճակ մը վերահաստատելու և հանդարտութիւնն ապահովելու միակ միջոցն է՝ երաշխաւորութիւններ ստանալ թէ Պուլկարք յապագային պիտի յարգեն վեհ. Սուլթանին գերիշխանական իրաւունքներն, և թոյլ տալ Պուլկարաց՝ իրենց փափաքած եղանակաւ կառավարութիւն մը կազմելու, ըստ իրենց դաշնագրական իրաւանց և շահուց, մերժելով ո՛ և է օտար Տէրութեան գերակշիռ ազդեցութիւնն իրենց վրայ, — ազդեցութիւն որ ի հարկէ հակառակ պիտի լինի Բ. Դրան օրինաւոր իշխանութեան և երկրին ճշմարիտ շահուց. Պուլկարք գիտեն և կարող են պաշտպանել իրենց իրաւունքները, որք Թուրքիոյ հովանաւորութեան ներքեւ են, ինչպէս կ'ընդունին Տէրութիւնք. — Ռիզա Պէյի սոյն տեսութեանց համամիտ են օսմ. ուշիմ քաղաքագէտք, և եթէ անակնկալ ինչ չպատահի Սոֆիայի մէջ, հաւանական է որ Ռիզա Պէյի տեսութիւնք ընդհանուր հաւանութիւն գտնեն աստ կառավարական բարձրագոյն շրջանակաց մէջ.»

ՀԵՐԱԴ, ԷՅՈՒՊ ԽԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. Ուշադրութեան արժանի էր երկուշաբթի օր հրատարակեալ հեռագիրն, որ կը ծանուցանէր թէ Հերադի բերդապահ զօրաց յառաջապահներուն և ռուս յառաջապահներուն միջեւ թեթեւ կռիւներ տեղի ունեցած են. Էյուպ Խան աչքը տնկած է Հերադի վրայ, և Էյուպ Խանին փախչելէն քիչ ետքը կը լսենք թէ Ռուսք կը կռուին Հերադի զօրաց հետ. Նովօյէ Վրէմիա, սոյն խնդրոյ վրայ խօսելով, յոյս կը յայտնէ թէ Պարսիկները չպիտի կրնան ձերբակալել զԷյուպ Խան. «Պարսիկ կառավարութիւնն ի՞նչ շահ ունի արգիլելու այն դէպքեր որք յառաջ կրնան գալ Էյուպ Խանին փախուստէն. Այդպիսի դէպքեր անհաճոյ չպիտի լինին Ռուսիոյ, և ո՛չ ապաքէն Շահին կառավարութիւնը կը բաղձայ շահել Ռուսիոյ համակրանքն. Էյուպ Խան, ինքզինք զօրացնելու համար ի Հերադ, անշուշտ պիտի դիմէ ռուսական հովանաւորութեան, ինչպէս ըրած է Պուխարա. Մեք, այն դիրքով զոր կը բռնենք ի կեդր. Ասիա, չպիտի կրնանք զլանալ մեր հովանաւորութիւն առ Էյուպ Խան. Այս պատասխանատուութիւնք անշուշտ անհաճոյ պիտի լինին անգլ. կառավարութեան. բայց ի՞նչ ընենք եթէ դէպքերը ճակատագրական ճշդութեամբ մը կ'առաջնորդեն կեդր. Ասիոյ խնդրոյն մէկ հիմնական լուծման, որ ի վաղուց գուշակուած է.» Նովօյէ Վրէմիա կ'եզրակացնէ թէ Ռուսիա պատրաստ պիտի լինի ոյժ տալու Էյուպ Խանին, ամրապնդելու համար զիւր իշխանութիւն ի վերայ Հերադի, առանց փոյթ ընելու թէ անգլ. կառավարութեան անհաճոյ երեւի այս բան. «Զի Անգլիա բան մը չէ ըրած որով իրաւունք ունենայ մեզմէ ակնկալելու նկ[illegible]թական շահուց զգուշութիւն.» [illegible] գուն շատ որոշ է, և ո՛չ եւս տարակոյս կը թողու թէ Ռուսիա մեծ շահ մը կը տեսնէ Էյուպ Խանին ի Հերադ հաստատման մէջ. Անգամ մը ի Հերադ զօրանալէ յետոյ, Էյուպ Խան կրնայ փորձել իւր իշխանութեան ներքեւ առնուլ զհամայն Աֆղանստան. Բայց առանց ատոր ալ, Հերադ, իւր շրջակայիւք, կրնայ բաժնուիլ Աֆղանստանէն, և Քէապուլի էմիրութեան հակառակորդ զատ էմիրութիւն մը լինել.

Կը ստուգուի թէ Թիւրքմէնք սպաններ են 12 ռուս զինուորներ, որք բռնաբարեր էին Թիւրքմէնուհիներ.

— Ճաբոնի Իշխան Քոմածու, որ ժամանակէ մ'ի վեր ի Պերլին կը մնար իբրեւ յոյժ յարգի հիւր գերմանական Արքունեաց, այս օրերս ճամբայ ելաւ Ճաբոն վերադառնալու համար. Գերմանիա մեծ խընամով կը մշակէ իւր քաղաքական և առեւտրական շահեր Ճաբոնի հետ. Մեկնելէն առաջ, Իշխանը շքեղ հացկերոյթ մը տուաւ գերման [illegible].

ԶՕՐ. ԷՐՆՌՈԹ, զոր Ռուսիա առաջարկեց իբրեւ Իշխանական Տեղակալ (կամ Դիկտատոր) ի Պուլկարիա, աննախանձելի համբաւ մ'ունի Պուլկարաց համար. Այս զօրավարն էր որ ի գործ դնել տուաւ այն պետական հարուած որով Ալեքսանդր Իշխան ժամանակի մը համար ջնջեց Սահմանադրութիւնն. Զայս մեծ սխալ գործելով Ալեքսանդր Իշխան շատ վնասուեցաւ. զի բացարձակ զրկուեցաւ Պ. Զանքովի և ուրիշ պուլկար քաղաքագիտաց համակրանքէն ու աջակցութենէն. Հիմա զարմանալի է որ Ռուսիա կ'առաջարկէ այս մի և նոյն զօրավար, որուն ամենէն աւելի պէտք է հակառակին Զանքովեանք, եթէ հաւատարիմ մնան իրենց սկզբանց. Պ. Զանքովի առաջին վէճն Ալեքսանդր Իշխանին հետ՝ պետական հարուածին վրայ էր. և Զանքով տառապեցաւ ժողովրդեան ու Սահմանադրութեան դատը պաշտպանելուն համար. Եւ սակայն, եթէ Զօր. Էրնռոթ հիմա Պուլկարիա երթայ, պիտի հարկադրի յենուլ Զանքովեանց աջակցութեան, որք պիտի հարկադրին ոյժ տալ անոր. Ահա շատ ծիծաղելի երկայրաբանութեան մը կ'ենթարկէ ռուսասէր կուսակցութիւնն ի Պուլկարիա. Ռուսիա ունի բազմաթիւ զօրավարներ որոց մէջէն կրնար ընտրել Պուլկարաց համար աննախանձելի անցեալ չունեցող մէկը. Բայց Ռուսիա կ'ուզէ ցոյց տալ թէ իրեն համար նշանակութիւն չունին Պուլկարաց ազգային զգացմունք.

ԴԱՆԻԱ, ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Փոքրիկն Դանիա (Տանիմարքա) Գերմանիայէն լուծելիք վրէժ մ'ունի. զի Շլեզվիկ-Հոլշդայնի կորուստն չէ կրցած հանդուրժել, ինչպէս Ֆրանսա չէ կրցած հանդուրժել Ալզաս-Լոռէնի կորուստեան. Դանիա շարունակ կ'ամրաքաղաքէ. Ցարն աղէկ չէ Գերմանիոյ հետ, եւ Ցարը սովորութիւն ըրած է ամեն տարի Դանիոյ մայրաքաղաքն երթալ, յայցելութիւն Թագաւորին, իւր աներոջ. Բայց կարելի չէ՞ նաեւ որ Ցարը քաղաքական նպատակ մ'ունենայ ի Գոփէնհակ. Ցարը չէ՞ կրնար համոզած լինել Դանիոյ Թագաւորը թէ, Գերմանիոյ դէմ պատերազմի մը մէջ դաշնակցելով ընդ Ռուսիոյ, Դանիա մեծ օգուտ կրնայ ակնկալել. Ինչպէս Գերմանիայէն վրէժ խնդրող Ֆրանսա յարած է Ռուսիոյ, Գերմանիայէն (մանաւանդ Պրուսիայէն) վրէժ խնդրող Դանիա եւս չէ՞ կրնար յարիլ ռուս. քաղաքականութեան. — Ահա՛ սոյնպիսի խորհրդածութեամբք գերման մամուլը ժամանակէ մ'ի վեր մեծ կշիռ կուտար Դանիոյ սպառազինութեանց և ամրութեանց, զորս Գերմանիոյ դէմ ուղղեալ համարելով, սպառնալից յօդուածովք խստիւ կը հարուածէր Գոփէնհակի կառավարութիւնը. Բայց Ցարին ներկայութիւնն ի Գոփէնհակ այնչափ փափուկ վիճակ մը տուած է խնդրոյն, որ այժմ ի Պերլին հրատարակեալ կառավարական զեկուցում մը կ'ըսէ թէ Դանիոյ դէմ գերման լրագրաց ուղղեալ յօդուածք գերման կառավարութենէն չեն ներշնչուած.

Պրինտիզիէ կը հեռագրուի թէ հոն կը կազմուի շոգենաւային ընկերութիւն մը, Պրինտիզիի և Անդիվարիի միջեւ շոգենաւեր բանեցնելու համար չեռնակորեան դըրօշի տակ. Նիքիդա Իշխան ընկերութեան դրամագլուխը կազմելու համար բացուած հանգանակութեան մասնակցեր է՝ 100,000 ֆր. տալով.

— Վիեննայէ կը հեռագրուի. «Օսմ. դեսպան Սատուլլահ փաշա այսօր երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Քալնոքի Կոմսին հետ. Որովհետեւ Աւստրիոյ կառավարութիւնն և ուրիշ կառավարութիւններ անպաստ պատասխաններ տուին՝ Էրնռոթ զօրավարն ի Պուլկարիա ղրկելու ռուսական առաջարկին նկատմամբ Բ. Դրան հարցումներուն, կ'ըսուի թէ կայս. կառավարութիւնը պիտի հրաժարի ջատագովելէ զայդ առաջարկ յատուկ ծանուցագրով, և գործն հոն կանգ պիտի առնու առ այժմ.»

— Կալկաթայէ կը հեռագրէ Թայմզին թղթակիցը. «Քէզգայէ արժանահաւատ լուրեր կը ծանուցանեն թէ հիւսիսային Ղըլզայիք ծանրակշիռ շարժում մը յարուցեր են էմիրին դէմ Ղուզնիի արեւելակողման գաւառաց մէջ, ընդ հրամանաւ Սէրտար Մուհամմէտ Նուր Խանի, որ ժամանակ մը յառաջ փախաւ Հնդկաստանէն, և ուրիշ երեւելի ապստամբի մը, Սիւլէյման Խէյլ Ղըլզայի անուն. Աֆղանստանի հարաւակողման ապստամբութիւնն առ այժմ վերջացած է, և գիւղացիներ շատեր, ընդունելով էմիրին զօրավար Ղուլամ Հայտարի հաշտութեան ընդհանուր ներողութիւնը, վերադարձած են իրենց բնակարանները. Բայց Ղուլամ Հայտար շնորհազուրկ եղեր է բաւական խստութիւն չցուցնելուն համար, և ստուգապէս գիտենք թէ՝ իւր զօրավարին ամեն խոստմանց հակառակ՝ էմիրը վերստին հրամաններ ղրկած է հաւաքելու այն տուրքեր, որք անմիջական շարժառիթն եղած էին վերջին ապստամբութեան. Էմիրին զօրքեր, նոր շարժման մը դիմադրելու համար, բերդ կը շինեն Հոզաքներու երկրին մէջ. Աֆղան ցեղերու վերաբերող բազմաթիւ ընտանիքներ ապաստանեցան անգլ. հողին վրայ. Իսկ ապստամբապետք ի Պիրմա կը սպասեն բախտին յաջող մէկ դարձուածին զոր Էյուպ Խանին Պարսկաստանէն փախուստը կրնայ ընծայել իրենց. Անտարակոյս Աֆղանստանի մէջ [illegible] և եթէ անգամ մը շարժում մը սկսի Ապտուր-Ռահման Խանին դէմ ընդ հրամանաւ Էյուպ Խանին, էմիրը շատ դժուար դիրքի մը մէջ պիտի իյնայ.»

— Ֆրանսայի գիտնական ուղեւորքն Պ. Պ. Պօնվալօ, Բափա և Բէբէն Սիմլա հասան, և Փօնսարքայ Լորտ Տըֆրինի հետ տեսակցութենէ մը յետոյ, ճամբայ ելան՝ Ֆրանսա վերադառնալու համար. Նոքա գիտնական հետազօտութեանց համար ղրկուած էին ի կեդր. Ասիա, Ֆրանսայի աշխարհագրական ընկերութեան կարգադրութեամբ. 1886 տարւոյ ապրիլին Թեհրանէ ճամբայ ելնելով, դէպի Մէշէտ և Հերադ ուղեւորեցան և այցելեցին Խորասան, Սարախս, Մերվ, Պալխար և Սմրղանդ. Անկէ ետ դառնալ հարկադրեցան. բայց տեսան Քօքան, Մարկիլան, Օշ, Թուլչա և Ազպազվկա. անցան Եառլիլ լճէն և Ալայ լեռներէն, ուր ցուրտը կը սաստկէր, և օդն այնչափ անօսրացած էր որ չէին կրնար շնչել. Գիշերայն կը ճամբորդէին ձեան հիւսքերէն զերծանելու համար և գայլերուն ոտից հետքերուն կը հետեւէին, ճամբայ գտնել կարենալու համար. 150 ձիերով ճամբայ ելած էին, բայց իրենց սխրալի բնիկ հետեւորդք՝ դժուարութիւններէն խորշելով՝ հետզհետէ բաժնուեցան, տանելով ձիերն ու պաշարները. Ապա գընացին Պըզըլ Ավրան, անցան Գարաքուլ լճէն յՕհաւաչ, գացին Վախան, Սիրհօտ եւ Ջիթրալ. Աֆղանեան հողի վրայ պահ մը ձերբակալուած էին Աֆղանաց կողմէ. Երբ Ջիթրալ հասան, ուտելիք չունէին գրեթէ. Եւ անգլօ-հնդիկ Կառավարութիւնն 3,000 ռուբի ղրկեց զատ, ամեն դիւրութիւն տուաւ իրենց, ապահովապէս հասնելու համար ի Սիմլա.

—)(38)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԹԵՌԵԶ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԲԱՂԴԻՆ ՊՈՂՈՏԱՅՆ

Ժան-Մառգ քանի մը վայրկեան լուռ մնաց. Ցետոյ.

— Լա՛ւ, թող կռիւ լինի, ըսաւ.

Գործաւորներ որք այդ պահուն անկէց կ'անցնէին եւ լսեցին զայս, հետաքրքրութեամբ ետեւ դարձան, կանգ առին.

Եւ տեսան որ, եթէ Նազիվէլ հանդարտ եւ ծաղրածու մնացած էր, Ժան-Մառգ ընդհակառակն շատ գունատ եւ շատ յուզեալ կ'երթար, նայուածքը բարկացայտ.

Վերջէն, այս դիտողութիւնն եւ լսուած խօսքերը չպիտի մոռցուէին.

Երիտասարդին այցելութիւնն աւելի եւս մտատանջութեամբ համակեց զՍամսոն եւ զԺան-Մառգ.

Ի զուր պիտի ուզէին մարտնչիլ, անխախտ մնալ.

Վերջ ի վերջոյ պիտի ջախջախուէին.

Ուստի հարկադրեցան հետեւիլ Նազիվէլի.

Իջեցուցին իրենց գներն, առանց հաւասարելու իրենց հակառակորդին գնոց անհագին զեղչման.

Սակայն որքան ալ իջուցին իրենց գները, դարձեալ չկրցան Նազիվէլի գնով տալ իրենց ապրանքներն.

Ցայնժամ իրենց սակագինները զեղչեցին իրենց թշնամւոյն սակագնոց հաւասար.

Եւ այն ատեն անհնելի անկում մ'եղաւ այս, կործանումը մօտալուտ, սնանկութիւնն ակներեւ, եւ սնանկութեան հետ՝ ի՜նչ անպատուութիւն.

Եւ անպատուութիւնը կը նշանակէր կորսնցնել Թէռէզը, զոր երկուքն ալ կը սիրէին խոլ եւ հրատոչոր սիրով մը.

Իրենց հրայրքն այնքան մեծ էր, որ յաճախ մոռցնել կուտար իրենց գործոց հոգերը.

Սամսոն միշտ կ'երթար ի Սոնըրի.

Իսկ Ժան-Մառգ, հաւատարիմ իւր երդման, առաջուընէ աւելի կ'զգուշանար Թէռէզէն, հեռու կենալով բոլոր այն վայրերէն յորս կրնար հանդիպիլ նմա.

Բոլորովին դադրեցուցած էր իւր այցելութիւնները.

Հաստատապէս որոշած էր մարտնչիլ իւր սիրոյն դէմ, նուաճել զայն.

Եւ սակայն շատ վստահ չէր թէ իւր ճգունք պիտի յաջողէի՞ն.

— Չեմ ուզեր սիրել զնա . . . Չեմ սիրեր զնա, կ'ըսէր ինքնին անդադար, — որովհետեւ անդադար կը խորհէր Թէռէզի վրայ...

Եւ իւր սրտին խորէն խորհրդաւոր ձայն մը կը պատասխանէր.

— Կը սիրես զնա. Ցաւէտ պիտի սիրե՛ս զնա.

Ի զո՜ւր իւր բոլորտիքը կը փնտռէր աջակցութիւն մը, նեցուկ մը, ափափանք մը. Կ'զգար որ մինաւորիկ էր այս կռւոյն մէջ, իւր բոլոր յոյսն անձին վրայ դրած . . .

Կը վախնար որ չտկարանայ . . .

Օր մը երբ կ'աշխատէր գործարանին գրասենեկին մէջ, ներս մտաւ գողորսորդ Լա Մալատին, որում երկու եղբայրներն աշխատութիւն տուած էին գործարանին մէջ եւ որ սակայն մերթ ընդ մերթ գողորսորդութիւն կ'ընէր, ամենայն պատուով, ինչպէս կ'ըսէր ինք.

Գողորսորդութեան ունակութիւնն աւելի դժուարաւ կը բժշկուի քան գինեմոլութիւնն կամ ամենէն վտանգաւոր տարափոխիկ հիւանդութիւնք.

Լա Մալատի հանեց գտակն եւ խորհրդաւոր ձայնով մը.

— Պարոն Ժան-Մառգ, կը ներէք այսպէս ներս մտնելուս, բայց, ի՞նչ ընեմ, մէկու մը կողմէ ղրկուած եմ.

— Որո՞ւ կողմէ. Ի՞նչ կ'ուզես ինձմէ.

— Ո՛հ, ես անձամբ բան մը չեմ ուզեր, ըսաւ . . . բայց նա . . .

— Ո՞վ.

Լա Մալատի առաւել եւս խորհրդաւոր դէմք մ'առաւ եւ Ժան-Մառգի ականջն ի վար ծռելով.

— Օրիորդ Թէռէզը, Սոնըրի դղեակէն . . .

— Նա՛.

Եւ Ժան-Մառգ ոտք ելաւ ընդոստ, սրտայուզութեամբ համակուեցաւ, դեղնեցաւ եւ աչերը փակեց . . .

— Ի՞նչ կ'ուզէ ինձմէ օրիորդ Թէռէզն, հարցուց.

— Ա՛հ, չեմ գիտեր, ըսաւ Լա Մալատի աչերը քթթելով, ինձմէ աղէկ գիտնալու էք.

— Ի՞նչ պատուիրեց քեզ.

— Պարզապէս ըսաւ ինձ թէ Պ. Ժան-Մառգի կ'սպասէ իմ տնակիս մէջ . . . կ'ուզէ ձեր հետ խօսիլ.

Ժան-Մառգ ծայրայեղ յուզման մէջ էր.

— Վազէ գնա՛, ըսաւ ծերունւոյն, եւ ըսէ օրիորդ Թէռէզին թէ զիս հոս չգտար եւ թէ ճամբորդութիւն կ'ընեմ.

Գողորսորդը գլուխն երերցուց.

— Ո՛հ, չէ՛, չէ՛, ես այդպէս բան չեմ ըներ. Օրիորդ Թէռէզը կ'ուզէ զձեզ տեսնել, անշուշտ իւր հաճոյքին համար . . . Եւ իմ սրտիս ալ մեծագոյն բաղձանքն է հաճոյք պատճառել օրիորդ Թէռէզի . . . Ուստի այդ տեսակ սուտ մը չպիտի կլլեցնեմ նմա . . . Ես այնպէս կը կարծեմ որ սակայն ցաւ պիտի պատճառէ նմա, քանի որ շատ դեղնած եւ տենդոտ տեսայ զնա.

Ժան-Մառգ սարսռաց.

Թէռէզ տխուր եւ հիւանդ էր . . . Եւ ինքն էր պատճառն. Ա՛հ, Տէ՛ր Աստուած.

— Մնաց որ, շարունակեց ծերունին պազրեամբ, օրիորդ Թէռէզ ըսաւ որ եթէ ժամանակ չունենաք երթալու մինչեւ Պըրիւտանի եզրը, ինք հաճութեամբ կուգայ մինչեւ գործարան.

— Ի՞նչ, հո՛ս, մրմնջեց Ժան-Մառգ, հապա Սամսո՛ն որ կրնայ վրայ հասնիլ տեսնել զնա, յանկարծակի՛ բերել զնեզ..

Ցայնժամ, սիրտը ճմլուած անձկութենէ եւ միանգամայն լցուած անճառ խնդութեամբ, մէկ կողմէ համակուած այն անհուն երանութեամբ զոր պիտի ունենար տեսնելով զնա, խօսելով նմա հետ, նորա քով նստելով, եւ միւս կողմէ պաշարուած Սամսոնի յիշատակով, պակուցեալ եւ միանգամայն սիրով արբշիռ, երջանիկ եւ թշուառ, ըսաւ.

— Գնա՛ ըսէ որ հիմա կուգամ.

Քառորդ ժամ յետոյ դուրս կ'ելնէր.

Սեմին վրայ հանդիպեցաւ Սամսոնի որ գործարան կը վերադառնար.

Սամսոն դիտեց զնա.

— Ո՞ւր կ'երթաս այդչափ հապճեպով.

Ժան-Մառգ սուտ ի սուտ պատասխան մը տուաւ. Ճակատը շառագնած էր. Այդ պատահում սառեցուցած էր զնա.

Եւ հեռացաւ գլխիկոր, ձեռքը սրտին վրայ դրած սերտիւ՝ զսպելու համար նորա տրոփիւնները.

Բ.

Երբ Ժան-Մառգ մօտեցաւ գողորսորդին տնակին, կանգ առաւ, չհամարձակելով ներս մտնել.

Սակայն ներսէն լսած էին նորա գալուստը.

Թէռէզ դուրս ելաւ, եւ առանց բառ մ'ըսելու՝ նշան ըրաւ իրեն մտնել.

Երիտասարդն հնազանդեցաւ, նորա առջեւէն անցաւ եւ ներս մտաւ.

Տնակն ամայի էր.

Լա Մալատի, իրեն եղած յանձնարարութիւնը կատարելէ յետոյ, մեկնած էր.

Իւր կինն ալ գնացած էր փայտ հաւաքել անտառին մէջ.

Հետեւաբար միայնակ էին.

Պահ մը երկուքն ալ վրդովեալ մնացին.

Երկուքն ալ բուռն սրտայուզութեամբ համակուեցան.

Թէռէզ ուզեց անմիջապէս յայտնել իւր ձեռնարկին շարժառիթը.

Իւր լանջքէն հանեց չկնքուած նամակ մը, զոր իւր մատանց մէջ բանեց տարօրինակ վարանմամբ.

Ցետոյ, խոր մելամաղձութեամբ մը որ շատ լաւ կը յարմարէր իւր գունատ եւ տրտմագին դէմքին.

— Պէտք է ներէք ինձ այսօր, պարոն Ժան-Մառգ, ըսաւ. կանանց յատուկ զգուշաւորութեան սահմաններէն դուրս կ'ելնեմ. Պատճառն այն է որ, մանկութենէս ի վեր, բացարձակ անկախութեան մէջ ապրած եմ եւ պէտք չէ նեղանաք ինձ դէմ եթէ քիչ մ'առաջ կը տանիմ յանդգնութիւնը . . . Ժամանակէ մ'ի վեր շատ մտահոգ եմ, պարոն Ժան-Մառգ, եւ դուք ալ բաժին ունիք մտահոգութեանս մէջ . . .

— Օրիորդ . . .

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովոյ Դ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 28 Օգոստոս, ի Մայր-Եկեղեցւոյ Դուռն Գաւթի։

Ատեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 3ին և փակուի 6ին։

Հրաւիրեալ են Ազգային Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մնամ աղօթարար
Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
25 Օգոստոս 1887

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Ընտրութիւն Ազգ. Վարչութեան Քաղ. Ժողովոյ. (Տեղեկագիր Ատենադպրաց Դիւանի).

Բ. Վերաքննեալ կանոնագիր Սրբոց Յակովբեանց Միաբանութեան. (Տեղեկագիր Ազգ. Վարչութեան—Քաղ. Ժողովոյ.)

Գ. Տեղեկագիր համարատուութեան Ս. Երուսաղիմայ Խորհ. Յանձնաժողովոյ.

Դ. Վերջնական տեղեկագիր և հրաժարումն Ս. Երուսաղիմայ Խորհ. Յանձնաժողովոյ.

Ե. Տեղեկագիր Ազգ. Վարչութեան ի մասին հաշուետուութեան Սովելոց դադարեալ Յանձնաժողովոյ.

Ատենադպիր
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Խառն Ժողովը վաղն ի նիստ պիտի գումարի ի Պատրիարքարան եւ պիտի զբաղի գլխաւորաբար Մշոյ վիճակին և Ս. Կարապետի վանուց միացման եւ առաջնորդական ընտրելեաց ցանկի մը պատրաստութեան խնդրովը։ Նոյնպէս պիտի խորհրդակցի Զէյթունի տարաբաղդ հրկիզելոց անմիջական օգնութիւններ հասցնելու միջոցներուն վրայ։ Արդէն Կիլիկիոյ Ամեն. Ս. Կաթողիկոսն ընդարձակ տեղեկագիր մը յղած է ի Պատրիարքարան, որով հրկիզելոց ամենաթշուառ վիճակը նկարագրելով անմիջական նպաստի պէտքը կզգացունէ։

Ամեն. Խրիմեան Սրբազան, ըստ խնդրանաց Գատըգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ, յառաջիկայ կիւրակէ հանդիսաւոր պատարագ եւ պաշտօն պիտի մատուցանէ նոյն թաղի եկեղեցւոյն մէջ ի [illegible]։

ՀՐԱԺԵՇՏ

Պ. ՌԱՓԱՅԵԼ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆԻ

Առ Պոլսեցի Հայս

Պ. ՌԱՓԱՅԷԼ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ երէկ Արեւելքի խմբագրատունը գալով իւր հրաժեշտի ողջոյնը տուաւ եւ խնդրեց խմբագրութենէն իւր զգացմանց թարգման հանդիսանալ առ Պոլսեցիք Հայս։ Պ. Պատկանեան անձնապէս պարտական կ'զգար զինքն անձամբ իւր հրաժեշտի ողջոյնը տալ ամէն անոնց որք այցելեցին իրեն եւ հիւրասիրեցին զինքն, սակայն տեղւոյ հեռաւորութիւնք նիւթապէս անհնարին կ'ընծայէին իրեն այս պարտականութեան կատարումն, հետեւաբար Արեւելքի միջոցաւ կը կատարէ զայն։

Պ. Պատկանեան յոյժ զգածուած է այն սիրալիր ընդունելութեանց համար զորս գտաւ աստ. իրեն եղած պատիւները կը համարի իբր պատիւ մը առ հայ գրականութիւն։ Մեծապէս և ի խորոց սրտէ շնորհակալ է Պոլսոյ ամէն Ռուսահայոց որք նոյնպէս սէր և համակրանք ցոյց տուին իրեն։ Այդ յիշատակն անջնջելի պիտի մնայ իւր սրտին մէջ։ Իւր տպաւորութիւնն այն է թէ՝ որքան լաւ կը կարծէր Պոլիսը՝ շատ աւելի լաւագոյն գտաւ զայն. այդ մխիթարութիւնն ունեցած է և պիտի հռչակէ ամենուրեք։

ՄԵԿՆՈՒՄՆ Պ. ՌԱՓԱՅԷԼ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆԻ

Պ. Ռափայէլ Պատկանեան այս առաւօտ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ ռուսական ընկերութեան Վլատիմիր շոգենաւով, ժամ 10ին ըստ Եւրոպացւոց։ Մեծայարգ բանաստեղծն երէկ ռուս հիւպատոսարանին մէջ իւր գործերն աւարտելէ յետոյ, ներկայ գտնուեցաւ հացկերոյթին զոր Սթոնէքի մէջ ի պատիւ նորա կուտար Թիֆլիսի գլխաւոր վաճառականներէն Պ. Աղեքսանդր Մելիք-Ազարեանց, ծանօթ այն առաջնակարգ դիրքով զոր կը վայելէ Թիֆլիսի հանրային գործունէութեան շրջանակին մէջ։ Հացկերոյթին ներկայ էին Յարութիւն էֆ. Մերէնէյզօղլի, Պ. Դ. Նիկողոսեան, Պ. Քալանթարեանց եւ [illegible] խմբագիր Աճեմեան էֆ. Ապա Պ. Պատկանեան գնաց ի Կեդրոնական Վարժարան, ուր խումբ մը ազգայինք եկած էին ողջերթ մաղթել և հրաժեշտ առնուլ մեծանուն բանաստեղծէն։

Պ. Պատկանեան յետոյ գնաց Բերայի գերեզմանատունն, յայցելութիւն գերեզմանին իւր նախահօր, Տ. Պետրոս քհնյ. Պատկանեանի, որ մեռած է 1817ին։ Բանաստեղծը ծնրադրեց գերեզմանին առջեւ և պահ մը մնաց անդ լուռ և գլխիկոր, անձուն սրտայուզութեամբ համակուած։

Նախորդ իրիկուն իւր իսկ փափաքանօք հիւր եղաւ ազգային նկարիչ Պետրոս էֆէնտի Սրապեանի, որ տաղանդին վրայ մեծապէս սքանչացած է մեծանուն բանաստեղծն եւ առաջին օրէն մեծ համակրութիւն տածած էր նորա նկատմամբ, եւ անդ անցուց գիշերն։ Պ. Պատկանեան այնպիսի նուէր մը կը տանի իւր հետ ի Նախիջեւան, որ միշտ իւր աչաց առջեւ կենդանի պիտի պահէ տաղանդաւոր նկարչին յիշատակը։

Առաւօտուն կանուխ, Պ. Պատկանեան, ընկերակցութեամբ Տ. Մկրեան հօր եւ Պ. Գ. Նիկողոսեանի, գնաց ուղղակի շոգենաւն, ուր հետզհետէ մայրաքաղաքիս ամէն կողմերէն նշանաւոր ազգայինք կը հասնէին յողջերթ մեծանուն բանաստեղծին։ Պ. Պատկանեան խիստ յուզեալ էր, եւ հառաչանօք կ'ըսէր թէ շատ ծանր պիտի լինի իրեն անցնիլ Վոսփորէն, ուր անթիւ քաղցր յիշատակներ կը թողու։ Շոգենաւը ճամբայ ելաւ ժամ ճիշդ 10ին, և բոլոր ներկայք հրաժեշտ առնլով մեծանուն բանաստեղծէն՝ մեկնեցան։

Ռուսահայ երաժշտապետ Պ. Կարա-Մուրզա այս առաւօտ մայրաքաղաքէս պիտի մեկնէր Վլատիմիր շոգենաւով և արդէն անդ փոխադրուած էր, երբ վերջին պահուն արգիլուեցաւ նմա իւր ուղեւորութիւնը։ Այս արգելքին պատճառն այն է որ, Պ. Կարա-Մուրզա վերադարձած է Իտալիայէն՝ ուր խոլերան ճարակած է, և թէեւ երկու շաբաթէ ի վեր արդէն մայրաքաղաքս կը գտնուի, սակայն տակաւին ինչ ինչ ձեւակերպութիւնք կը մնան ի կատարել։ Յայտնի չէ թէ Պ. Կարա-Մուրզա երբ պիտի կրնայ թոյլտուութիւն ստանալ իւր մեկնման համար։

Խասգիւղի առժամեայ Թաղ. Խորհուրդն հրաժարած լինելով՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երկիցս նորոգ ընտրութեան հրահանգ գրած էր։ Սակայն այդ ընտրութիւնք ինչ ինչ պատճառներով անյաջողութեան մատնուելով, Ամեն. Ս. Պատրիարքն օրհնութեան կոնդակաւ մը որ կարդացուեցաւ այս կիւրակի օր ի Ս. Ստեփանոս եկեղեցի, վաւերացուց նոր առժամեայ Թաղ. Խորհուրդն որ կազմուած է հետեւեալ Մեծ. անձերէն.

Ալթուն Տիւրրի	Յակոբ Էֆէնտի
Նազիկեան	Մելքոն »
Արամեան	Յովհաննէս »
Արթունի	Յովհաննէս »
Թէլլէեան	Գարեգին »
Տիրեան	Իլիաս »
Մաւէեան	Մասէհ »
Քէրէսթէճեան	Պօղոս »

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Ի ՄԱՍԻՆ ՄԱՒԶԷՐԻ ՀՐԱՑԱՆԱՑ ԳՆՄԱՆ

Յայտնի է թէ քաղաքական արդի կացութեան մէջ, կայս. կառավարութիւնը մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ Մաւզէրի հրացանաց պատրաստութեան, սակայն ասոնց վճարման համար պէտք եղած գումարը տէրութեան սովորական հասոյթներով վճարել կարելի չէր եղած։ Միւս կողմէ, Վեհ. Սուլթանը վերջերս մերժած է նոր փոխառութիւն կնքելու առաջարկներն, որպէս զի նոր պարտքեր չբարձուին տէրութեան գանձուն վրայ։

Արդ, Ն. Կ. Վեհափառութիւն՝ Ելմտական Վսեմ. Նախարարին առաջարկութեան վրայ՝ հրամայած է որ կառավարական բոլոր պաշտօնէից, քաղաքային թէ զինուորական, օգոստոսի ամսաթոշակն յատկացուի Մաւզէրեան հրացանաց գնման։ Մօտաւոր հաշուով մը՝ այդ ամսականաց ընդհանուր գումարը կը հասնի շուրջ 6-700 հազար ոսկւոյ։

Վեհ. Սուլթանն՝ Իւր բնածին վեհանձնութեամբ եւ հայրենասիրութեամբ՝ ուզելով զոհողութեան առաջին օրինակն ինք տալ, հրամայած է որ Իւր մէկ ամսաթոշակն եւս յատկացուի վերոյիշեալ նպատակին։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Լոնտոնէն սեպտ. 2 (Ն. Տ.) Թուականաւ Աթէնքի ճամբով առնուած հեռագիր մը՝ որ հրատարակուած է երէկի [illegible] մէջ՝ կը յայտնէ թէ Բ. Դուռը պաշտօնապէս զեկուցած է պուլկար կառավարութեան՝ թէ օսմանեան կառավարութիւնն ընդունած է Էնրէնրոթ ռուս զօրավարին ի Պուլկարիա առաքման առաջարկը։

[illegible] կը յարէ թէ ինք բնաւ տեղեկութիւն չունի այս մասին և չկրնար երաշխաւորել այս հեռագրոյ ստուգութիւնը։

* *

Գերմանիա մինչեւ երէկ երիկուն պատասխանած չէր Բ. Դրան զեկուցման ի մասին պուլկարական խնդրոյն։

Մեր ստոյգ տեղեկութեանց նայելով, կ'ըսէ [illegible], այն զրոյց՝ թէ Աւստրիա մերժած է պուլկարական խնդրոյն լուծման նկատմամբ Գերմանիոյ կողմէ եղած առաջարկը՝ չէ կարելի երբեւ ստոյգ նկատել, ըստ որում Պէրլինի և Վիեննայի դահլիճք դեռ բանակցութեան մէջ են այս մասին։

[illegible] կը յուսայ թէ մեծ Տէրութիւնք ի մօտոյ պիտի համաձայնին պուլկարական խնդիրը վերջնապէս կարգադրելու համար։

— —

ԴԵՍՊԱՆԱՑ ԱՄՍԱԿԱՆՔ ԵՒ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ

Կ'իմանանք թէ Ելմտական նախարարութիւնը բանակցութեան մէջ է Օսմ. կայս. Պանքային հետ, ի մասին օտար երկիրներ գտնուող օսմանեան դեսպանաց և անոնց պաշտօնէից ամսականաց վճարման։ Յայտնի է թէ այդ ամսականք կը վճարուին օսմ. Պանքային ձեռամբ, սակայն Պանքան վերջերս առարկելով թէ կայս. կառավարութենէն իւր ունեցած պահանջք անվճար մնացած են, դադրեցուցած էր դեսպանատանց ամսականաց վճարումն։

Այս դժուարութեան բարձման համար է ահա որ բանակցութիւնք կը կատարուին։

— —

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Փիլիպէէն սեպտ. 3 (Ն. Տ.) Թուականաւ [illegible] ուղղեալ նամակ մը հետեւեալ կերպիւ կը նկարագրէ լրոց կացութիւնն ի Պուլկարիա.

Սոֆիայէն մեր ստացած տեղեկութիւնք տարբեր կերպիւ կը նկարագրեն Պուլկարիոյ կացութիւնը քան ինչ որ կ'երեւի Պ. Պ. Ստոյլոֆի եւ Նաչէվիչի կէս-պաշտօնական հեռագրաց մէջ։ Կատարեալ վհատութիւն կը տիրէ կառավարական ակմբոց մէջ, Թուրքիոյ եւ Գերմանիոյ նոր կացութեան պատճառաւ։ Հաւաստեն թէ [illegible] խօսքերը ձեւի համար միայն եւ Կ. Պոլսոյ մէջ ազդեցութիւն բանեցնելու նպատակաւ կը լինին. Ճշմարտութիւնն այն է՝ որ, իշխան եւ նախարարք, մէկ բան միայն կը մտածեն՝ յեղափոխութիւն ծագած ժամանակ անձերնին յապահովի դնելու միջոցները գտնել։ Նոյն իսկ Ֆէրտինանտ իշխանն իւր պատուակալ թիկնապահէց խիստ հսկողութեան ներքեւ կը գտնուի։ Զորս օր առաջ փափաք յայտնեց երթալ քննել Սերպիոյ սահմանագլխոյն վրայ գտնուած զինուորական կայարանները. բայց զինուորականք հասկցուցին նման թէ անյարմար ժամ մ'էր այդպիսի քննութեան մը համար. [illegible] որ մի՛ [illegible] Ն. Բարձրմիտք ունենայ. . . .

Սխալ են այն լուրեր, երբ թէ Պուրկազ եւ Վառնա ինչպէս նաեւ օսմանեան սահմանագլուխը կ'ամրացնեն։ Պ. Նաչէվիչն է որ իւր գործակալաց միջոցաւ այս լուրերը կը տարածէ օտար երկիրներ, հաւատացնել տալու համար թէ Պուլկարիա պատրաստ է զինու զօրութեամբ ընդդիմութիւն մ'ընելու։ Այն օրն յորում զաղղական առաջին սուինը երեւայ պուլկար հողին վրայ, ժողովուրդն անոր պիտի յարի տապալելու համար այն կեղծ կառավարութիւնը որ երկու տարիէ հետէ այս դժբաղդ երկիրը կ'աւերէ։

Ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ Ֆէրտինանտ իշխանն ուզեր է ինչ ինչ պայմաններ դնել նոր Նախարարութեան, սակայն՝ Պ. Պ. Ստոյլոֆի և Նաչէվիչի սպառնալեաց վրայ, ետ առեր է զայնս, տեսնելով որ Պ. Ստամպուլոֆ բացարձակապէս կը մերժէ։

Ելմտական գանձն անսովոր տագնապի մը մէջ է. Սոֆիայէն եկած հրամանի մը վրայ, քաղաքապետութիւնն ու թաղապետութիւնը նոր տուրք մը հաստատեցին «Ն. Բարձրութեան ընդունելութեան ծախսերը» գոցելու համար։ Այսպէս իւրաքանչիւր ընտանեաց պետ պարտի վճարել 80 սանդիմէն մինչեւ մէկ ու կէս ֆրանք։ Այս տուրք գանձումն սկսաւ արդէն և բաւական կարեւոր գումար մը հաւաքուեցաւ. սակայն կառավարական սընտուկը ո՛չ մէկ վճարում ըրաւ. տակաւին կառապանք, նպարավաճառք, խոհարարք, ճաշարանապետք և այլ ամեն անոնք որք կառավարութեան ապառիկ տուին իշխանին գալստեան առթիւ, ամեն օր քաղաքապետական պաշտօնատունը կը հաւաքուին իրենց պահանջքն ստանալու համար և ամեն օր, զանոնք հինգ վեց ժամ սպասցնելէ յետոյ, յաջորդ օրուան կը թողուի վճարումը։

* *

Սոֆիայէն կը գրեն [illegible]։

Սոֆիոյ բնակիչք կ'սկսին կարծել թէ իշխանը քիչ մը մտային տկարութիւն ունի։ Հասարակութիւնն այս անախորժ գաղափարը կազմեց տեսնելով որ մատանիներու գեղեցիկ հաւաքածոյ մը կը զարդարէ Ն. Բարձրութեան տասն մատունքն։ Առողջ միտքի տէր անձ մը ուրիշ կերպիւ փայլել պիտի ուզէր, ի մի բան, շատ կը ծիծաղին իշխանին այս վիճակին վրայ, որ աւելի ցաւալի է քան եթէ դաւադրէին նորա դէմ։ Իշխանը գոհ չէ մնացեր իրեն եղած ընդունելութենէն, և այս հաւատալի է։ Նա կ'սպասէր որ Սոֆիայի մէջ աւելի խանդավառ ողջունուի քան ճամբուն վրայ, մինչ հակառակն եղաւ։ Կլէմէնդ միտրոպոլիտին պաղ ջրոյ [illegible] (ըսել կ'ուզէ բանախօսութիւնը) բոլորովին ակնուվրայ ըրեր է զինքն։ Օգոստոս 22ին պալատ հասնելով, իշխանն իւր մօր ուղղեց ծածկագիր ընդարձակ հեռագիր մը որոյ պարունակութիւնն յայտնի չէ բնականաբար. բայց գիտեն է որ մինչեւ ցարդ յայտնի հեռագրեր կուղղէր իւր մօր. ուստի պաշտօնական ակմբոց մէջ զարմանք և դժգոհութիւն կը տիրէ որ Սոֆիա ժամանելուն, ծածկագրութեան դիմելու պէտք տեսաւ։ Այս պարագայէն կը հետեւցուի թէ պուլկարաց աննպաստ խոստովանութիւններ ըրեր է իւր մօր, այս ալ կարելի է։ Բայց ամենէն աւելի ծիծաղելին է Պ. Ստոյլոֆի ապշութիւնն երբ հեռագրական կայարանին մէջ չկրցաւ հասկնալ իշխանին հեռագիրը։

— —

ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ՄԻԱՑՈՒՄՆ

Սերպիական դեսպան Պ. Նովաքովիչ իւր կառավարութեան կողմէ ծանուցագիր մը յանձներ է առ Վսեմ. Սաիտ փաշա, Նախարարն արտաքին գործոց, որով կը յայտնէ թէ ստիպողական պէտք կայ արտօնելու Վրանիա-Իւսքիւպ-Սէլանիկի գծի բացումն ու շահագործումը։ Ծանուցագիրը կը յարէ թէ սերպ կառավարութիւնը բազում զոհեր կը կրէ սերպիական երկաթուղեաց այդ մասին անգործածելի մնալէն եւ ցոյց կուտայ այն առեւտրական առաւելութիւնները զորս պիտի վայելեն երկու երկիրները (Թուրքիա և Սերպիա), եթէ խնդրուած արտօնութիւնը շնորհուի։

Բ. Դուռը մինչեւ երէկ պատասխանած չէր Սերպիոյ այս ծանուցագրոյն։

Այս առթիւ [illegible] կ'իմանայ թէ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը պաշտօնագրով մը հաղորդած է Բ. Դրան թէ կը հաւանի որ շինութեան ընկերութիւնն առժամապէս շահագործէ երկաթուղին, որովհետեւ կայս. կառավարութեան և Պառոն Հիրշի միջեւ կնճռոտ խնդիրը կարգադրուած չը լինելով, բնաւ ընդունելի չէ այդ գործն անգործածելի թողուլ։ Այս առթիւ շինութեանց ընկերութեան հետ համաձայնութիւն գոյացեր է։

— —

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ

Պէշիքթաշի մէջ հետեւեալ դէպքը [illegible] Չըրաղանիլերէն Մշեցի Սիմոն և իւր կինն Ազատնի մէկ քանի ամիսներ առաջ բաժնուած, բայց յետոյ ազգականաց միջնորդութեամբ հաշտուած էին։ Ազատնի կ'ուզէր յաճախ իւր մօր տունն երթալ, սակայն այրը կ'ընդդիմանար, ինչ ինչ իրաւացի պատճառներով անյարմար դատելով իւր կնոջ այդ յաճախակի այցելութիւնն որ տեղի տուած էր իրենց բաժանման։ Կինը վերջնապէս ուզելով ազատիլ իւր ամուսնոյն այս ընդդիմութենէն, կ'որոշէ թունաւորել զնա և կերակուրին մէջ թոյն կը խառնէ։ Սիմոն՝ սեղանին վրայ ճաշած պահուն, սաստիկ ցաւեր կ'զգայ և գուշակելով թէ թունաւորուած է, անմիջապէս կերակուրի պնակը կ'առնու և Պէշիքթաշի պահականոցը կը դիմէ։ Անդ՝ անմիջական դարմաններ կը տրուին նմա և միւս կողմէ բժիշկներ կոչուելով կերակուրը կը տարրալուծուի և կը հաստատուի թէ արդարեւ թոյն մը կը պարունակէր։ Կինն անմիջապէս կը ձերբակալուի։ Այրը՝ Սիմոն, որոյ մարմինն ուռեցած է, ծանրապէս հիւանդ է և կեանքը վտանգի մէջ։

—Երկուշաբթի օրը, Մշեցի հայ բեռնակիր մը, որ ծանր հիւանդութենէ մը նոր ապաքինած՝ իւր բարեկամները տեսնելու գնացած էր ի Բերա, Թագսիմի սրճարաններէ միոյն մէջ նստած պահուն, յանկարծ տկարութիւն մ'զգաց և բերնէն արիւն հոսիլ սկսաւ։ Խեղճ մարդը ժամանակ չունեցաւ խօսելու և անկենդան գետին փռուեցաւ։

Լազիստանի նախկին դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Հայտար էֆէնտի նոյն պաշտօնով Ճանիկ փոխադրեցաւ և նմա յաջորդեց Ճանիկի նախկին դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Հիլմի էֆէնտի։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ երկու հազար պարկ ալիւր ղրկուեցաւ Ատանա, սովելոց բաշխուելու համար։ Այս ալիւրներն յանձնուեցան Ատանայի կուսակալ Հաճի Հասան պէյի եղբօր Ապտ-Իւլ-Սէդար էֆէնտիի որ երէկ Մերսին ուղեւորեցաւ։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ և Ելմտական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարաց և մաքսատանց տնօրէն Նուրի էֆէնտիի անդամակցութեամբ յանձնաժողով մը երէկ ի նիստ գումարեցաւ և զբաղեցաւ ելմտական խնդիրներով։

—Պ. Պ. Ալդ եւ Ալրանժէ որք Ասիոյ երկաթուղեաց շինութեան մենաշնորհն ստացած են, յատուկ ներկայացուցիչ մը ճամբայ հանած են Լոնտոնէ։ Այդ ներկայացուցիչ, որ մայրաքաղաքս կըսպասուի, պիտի ստորագրէ արդէն պատրաստեալ պայմանագիրը։

—Նախարարաց Խորհուրդը չարթուս մէջ կ'զբաղի Թուրքօ-ռումանական առեւտրական դաշնագրոյն քննութեամբ, ինչպէս նաեւ Րէժիին ու գաւառական իշխանութեանց միջեւ ծագած անհամաձայնութեանց ծանօթ խնդիրներովը։

—Թուրքէ կ'իմանայ թէ, Եուսուֆ Մուխթար էֆէնտի, որ Պէյրութի նաւահանգստին ու քարափին շինութեան մենաշնորհն ստացած էր, Բարիզի մէջ ընկերութիւն մը կազմելով այդ գործն ի գլուխ հանելու համար պէտք եղած դրամագլուխն հայթայթեր է։

—Ի հաշիւ կայս. կառավարութեան Քրիւբի զինագործարանին մէջ պատրաստուած թնդանօթներէն պաշարման յատուկ երեք մեծ թնդանօթներ մայրաքաղաքս բերուեցան։

—Դարահիսարը Սահիպի պահեստի զօրաց Լիվա Շիւքրի փաշա երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Մուտանիոյ ճամբով։

—Վեհ. Սուլթանի թիկնապահ Ֆէրիգ Թէվֆիք փաշա, որ Մաւզէրի հրացաններն առնելու պաշտօն ունի, երէկ Վառնայի շոգենաւով Պէռլին ուղեւորեցաւ իւր հետեւորդներով։

—Բաղէշի Էվգաֆի հաշուակալ անուանեցաւ Խայրի էֆէնտի։

—Ամասիայէն Հաքիքաթի ուղղեալ նամակ մը դառնապէս կը գանգատի տեղւոյն կառավարական պաշտօնէից ապօրէն ընթացից դէմ։ Այսու հանդերձ Թուրք թերթը զանց կընէ հրատարակել այդ նամակն որովհետեւ խիստ լեզուաւ մը գրուած է եղեր այն եւ ստորագրողին անունն անծանօթ է իրեն։

—Անցեալ շաբթու Իզմիրի Մէյտան Օղլու փողոցն հրդեհ ծագելով յոյն աղջկանց վարժարանն՝ հանդերձ յարակից տունով մը՝ մոխիր դարձեր է։ Վարժարանն ապահովագրուած էր 20, հազար ֆրանքի, իսկ մէջի կարասիքը 400 ոսկւոյ։ Միեւնոյն գիշերն ուրիշ թաղի մը մէջ հրդեհ ծագելով, ճաշարան մ'այրեր է։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, հրահանգ ղրկուած է Պրուսայի կուսակալութեան որպէս զի Էսկիշէհիրի սովեալ ժողովրդեան վիճակը քննելով տեղեկագիր մը պատրաստէ։

—Հռչակաւոր Քրիւբի զինագործարանին տէր, հանգուցեալ Պ. Ալֆրէտ [illegible] ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի գայ իւր մէկ քանի ընկերներով և մէկ քանի օր աստ մնալէ յետոյ Թրիէստ պիտի երթայ Աթէնքի ճամբով։

—Քանի մը վարպետորդի գողեր ժամանակէ մ'իվեր զբաղած էին գետնափոր ճամբայ մը բանալ ի Ղալաթիա, Մումխանէ, յունաց Այ-Նիքօլա և Այ-Բանայիա եկեղեցիներուն միջեւ։ Թաղապետական պաշտօնեայ մը առջի օրը այդ կողմերէն անցած ժամանակ, դիպուածով գտաւ անոր հետքը։ Ներքնուղին բաժնուած էր երեք ճիւղերու որք երեք տարբեր կէտերու կը յանգէին։ Չարագործք տուն մը վարձած էին ուստից կը վարէին աշխատութիւնները։ Թաղապետական պաշտօնեայն այդ տան առջեւէն անցած պահուն, գողերէ մին պատուհանը կեցած էր օդ առնելու համար, սակայն տեսնելով զպաշտօնեայն ետ քաշուեցաւ այնպիսի աճապարանօք որ կասկած յարոյց թէ արդեօք առանց հրամանի շինութիւնք կը կատարուէին ներսը. ուստի [illegible] դուռը զարկաւ և տեսնելով որ չեն բանար, ոստիկանութեան միջոցաւ բանալ տուաւ զայն։ Ոստիկանք ներս մտնելով տան բակին մէջ հողի կոյտեր նշմարեցին և բաց փոս մը որ ներքնուղին կը տանէր։ Ոստիկանք ներքնուղին մտնելով Քոստի անուն ծերուկ մը գտան զոր ձերբակալեցին. իսկ միւս գողերը խոյս տուած էին։

—Թուրքէ ծանուցանելով թէ որթալուխը բոլորովին ճարակած է յԷրէնքէօյ և ի Գըզըլ-Թօբրագ և շատ մը այգիներ աւերած, Հանրօգուտ շինութեանց և Առեւտրական նախարարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։ Եթէ, կը յարէ, որթալուխն օսմանեան երկիրներու այլեւայլ կողմերն ևս տարածուի, մեծ վնասներ պիտի պատճառէ թէ՛ ժողովրդեան և թէ՛ կայս. գանձուն, ըստ որում միայն Այտընի նահանգը տարեկան մէկ միլիոն ոսկւոյ խաղող կ'արտադրէ։

—Արզրումի, Բաղէշի և Ջերմուկի տասանորդական տուրքն այս տարի վարձակալութեան տրուելով մէկ միլիոն ղրուշի չափ աւելի հասոյթ մ'արտադրեր է բաղդատմամբ նախորդ տարիներուն։

Իսմայիլ Հագգը փաշայի միջոցաւ ղրկուած հարիւր եօթանասուն չափ Համշէններ, որք Սեբաստիա կը տարուին անդ բնակութիւն հաստատելու համար, Արզրումէ անցեր են՝ ընդ հսկողութեամբ ոստիկանաց։

Օսմ. Թատերական խումբը վաղը գիշեր «Մատամ Անկօ» պիտի ներկայացնէ ի Նոր Թատրոն Բերայի։

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ Ի ՔԱՂԿԵԴՈՆ

Վարժարանիս ուսմանց տարեկան շրջանն կ'սկսի սեպտեմբեր 1/13
1108　　2—6

ՊԱՅՊԸԼ ՀԱՈՒԶԻ բարձրագոյն վարժարանի Ազգին մէջ սխալմամբ սեպտ. 25 ին ծանուցուած էր անոր բացումն, փոխանակ սեպտ. 6 ի (Ը Ե) այսինքն երէկ։

Հետեւաբար յիշեալ բարձրագոյն վարժարանը բացուած է երէկուընէ և այս առթիւ կը ծանուցուի թէ անոր տնօրէնութիւնն յանձնուած է Պատուելի Տօքթոր Կրինի։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պէրլին, 5 սեպտ.

Կը հերքուի այն լուր թէ Ռուսիոյ կայսրն և Գերմանիոյ կայսրն ի մօտոյ տեսակցութիւն մը պիտի ունենան։

Նորթ Տոյչէ Ալկ. Ցայթունկ. խօսելով պուլկարական խնդրոյն վրայ, կ'ըսէ թէ Գերմանիա փափաքող է խաղաղութեան, և պաշտպանման Պէրլինի Դաշնագրոյն զոր Պադէնպէրկի իշխանն և Գոպուրկի իշխանը բռնաբարած են. — Գերման լրագիրը կը նկատէ զՖէրտինանտ իշխանն իբր քաղաքական գործիք մը՝ զոր Օրլէանեան ընտանիքն կը գործածէ, վրդովելու համար Եւրոպայի խաղաղութիւնը։

ԱՂԵՏԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՅԱՆԳԼԻԱ

Լոնտոն, 6 սեպտ.

Էքսիդըրի (Տըվոնշայր) Թատրոնն այս գիշեր բռնկեցաւ ներկայացման միջոցին. մինչեւ ցարդ 60 մեռեալ և 20ի չափ վիրաւոր կը հաշուուի։

Էքսիդըր, 6 սեպտ.

Թատրոնին փլատակաց տակէն հանուած դիակներուն թիւն 130ը կ'անցնի. վիրաւորք բազմաթիւ են։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 26 Օգոստոս

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

			Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց.	D	Սէրի	15 35
Պորսային գոցուելէն վերջը		»	15 35
Բերայի մէջ		»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ		»	15 37
Բարձրագոյն գին		»	15 37
Նուազագոյն »		»	15 37
Կէս օրին		»	15 37

ԼՈԹԻՒԹՐԱՔԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 25
Այս առաւօտ	38 28
Կէս օր	38 36

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն	1858) 1862)	A	Սէրի	23 10
»	1860) 1863) 1872)	B	»	14 30
»	1865) 1869) 1873)	C	»	0 · 15 37

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ....... (Գ. Կ.)...)	գործ չեկաւ
Այս առաւօտ բացուեցաւ........ ....)	
Կէս օրին......................................)	

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4
Քրետի Ժէնէրալ ....Գ. Կ....	Օսմ. »	6 30
Պանք տը Գօնս	» »	5 35
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	3 25
Թրամուէյ	» »	320
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	35 1/8
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոմի	»	88

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ. ...	100
20 Ֆրանքնոց	» ...	87 39
Անգլիական ոսկի	» ...	110 20
Բօլ Իմբէրիալ	» ...	90 25
Քրիմեց	» ...	51 20
Ռուսլի թղթադրամ	» ...	10 13
» արծաթ	» ...	74 20
Ֆիօրին	» ...	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	» ...	108 24
Վ. եշնոց	» ...	102 35
Հինգնոց	» ...	102 35
Մէթալիք	» ...	98 20
Թաաֆիէ	» ...	15 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 6 սեպտեմ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ				101 5/8
Օսմ. »	Սէրի Դ.		բացուեցաւ	14 1/4
» »	»		գոցուեցաւ	14 1/4
» »	»	Ա.		22 1/2
» »	»	Բ.		14 3/4
» »	»	Գ.		14 1/8
Օթոման 1871				74 1/4
փոխառութիւն 1877				86 1/4
Պանք Օթոման				9 7/8
Ռուսական փոխառ. 1873				95 3/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)				74 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ) ....(*)				98
Տայրա Սանիէ				71 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)				95
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0				— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ				25 55

Վիեննա, 6 սեպտեմ. ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 25
Օսմանեան երկաթուղի	16 20

Բարիզ, 6 սեպտեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0			108 87 1/2
» » 3 0/0			82 17 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.		բացուեցաւ	14 45
» » »		գոցուեցաւ	14 50
» » »	Բ.		14 55
» » »	Գ.		14 42 1/2
Օսմանեան երկաթուղի			34 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք			— —
Պանք Օթոման			499 37 1/2
Քրետի Լիոնէ			570
» Ֆօնսիէ			1360
Բաժնետոմս Լիոնի			1255
Սուէզի Ջրանցք			2002 50

Ռուսական 5 0/0 1877 ի	99 1/2
Իտալական Ռանթ	98 32 1/2
Սպանիական (արտաքին)	67 5/8
Եգիպտական միացեալ	380
Բրիօրիթէ Թիւրք	366 25
5 0/0 Հելլենական	359 37 1/2
Չեք Լոնտրայի վրայ	25 38

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍԱՄՍՈՆ, 20 օգոստ.

Երէկ երեկոյ Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին առթիւ մասնաւոր հանդէս կատարուեցաւ քաղաքիս զինուորական պահականոցի ընդարձակ հրապարակին, ուր գոյնզգոյն լապտերներ և հազար ու մէկ ջահեր ու խարոյկներ վառուած էին ։ Հրապարակին մէջտեղ ձեւակերպեալ ծաղկեայ և ոստեայ դրան վերեւ գեղեցիկ իմն զետեղուած էր կայս. պատկերն որում ի տես ժողովուրդն ամեն «Փատիշահըմ չօք եաշա՛» բացագանչութիւններով ամպոց գոռ գոչումն անլսելի կը թողուր. երկու երեք տաղաւարներ յատկացուած էին գեղեցիկ սեռին որ կը բաղկանար մեծաւ մասամբ յոյն և հայերէ. ի տես հանդիսաւորաց զանազան հրախաղութիւնք կատարուեցան. Հայոց վարժարանի երգեցիկ պարոնայք իւրեանց դաստիարակաց առաջնորդութեամբ Վեհ. Սուլթանի անուան ձօնուած թուրքերէն ընտիր երգ մը երգեցին որում յաջորդեց նուագածու խումբի մը կողմէ Համիտիէ մարշը ։

— Ճիշդ այն միջոցին երբ Սամսոնյին արտասովոր բերկրութեամբ զեղուն երջանիկ երեկոյթ մը կը վայելէր, անդին սոսկալի ոճիր մը տեղի կ՚ունենար ամբողջ քաղաքացին ի սուգ համակելով ։

Ռուսական շոգենաւուց Սամսոնի յայն գործակատարն Էֆթիմիօ Էլիօբուլօ անձնասպանութեան ահաւոր ոճրագործութեամբ իւր կենաց ընթացքը խզել որոշելով, գիշերի ժամ 4-5 ի միջոցներն յանկարծ անկողնէն կը ցատքէ, կ՚իջնէ բնակարանին ըստորնայարկն և րէվօլվէրի հարուածով մը, զոր կզակի վարի կողմէն դէպի սիրտը կ՚արձակէ, կ՚ըլլայ մահացեալ ։

Ինքնասպանին ընտանիքն և սպասաւորները մի և նոյն տան մէջ բոլորովին անգէտ սոյն եղեռնագործութենէն, նոյն իսկ րէվօլվէրի ձայնն ուշադրութենէ վրիպած, առաւօտուն սոսկմամբ կը տեսնեն անշունչ դիակն որ տաք էր տակաւին ։ Գնտակի մուտքը դանակի հարուածի պէս բացուած՝ իսկ ելքն յայտնի չէր, հաւանականաբար մարմնոյն մէջ մնացած կը մնայ ։ Օրինական քննութիւնք կատարուելէ յետոյ ինքնասպանին դիակն ամփոփուեցաւ յունական գերեզմանատունէն գրեթէ դուրս առա՛ց եկեղեցական արարողութեանց, ինչպէս կը տրամադրէ քրիստոնէական օրէնքն անձնասպանաց նկատմամբ ։

Սոյն եղեռնագործութեան շարժառիթն եղած է, կ՚ըսեն, երկամեայ պաշտօնավարութեան հաշուատուութենէն երեւան ելած կարեւոր բաց մը որոյ հետեւութիւնք պիտի լինէր պաշտօնազուրկ լինելն ։

Յիսնամեայ, մարդասէր և գթած անձ մ էր նա, երբեմն յունական լեզուի ուսուցիչ, մերթ վաճառական, ապա սնանկանալով գրագրութեան յարած, որով վերջին ժամանակներս ալ Սամսոնի գործակատարութեան կարեւոր պաշտօնը ձեռք ձգած էր և ամենեւին չէր յուսացուեր անոր այս տեսակ ոճիր մը ։ Ց. Բ.

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ
1886—1887 ՇՐՋԱՆԻ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Առ Ազգ. Քաղաքական Ժողովն

(Շար. և վերջ)

Օտար լեզուներու ուսուցման համար ըստորին դասարաններն ունին լեզուագէտ հայ դասատուներ, իսկ բարձրագոյններն օտարազգի դասատուներէ զատ հայ լեզուագէտ կրկնիչներ, որ ուսանողները զանազան թարգմանական եւ այլ կրթութեանց մէջ վարժեցնելով կը դիւրացնեն օտար լեզուներու ուսումն, այնպէս որ հայերէնի մէջ սորված քերականութեան հիմնական կանոններն որ հասարակ են ամեն լեզուի համար, աշակերտը կրկնելու չ՚ստիպուիր, ինչպէս տրամադիր են կրկնել տալ օտարազգի դասատուներն եթէ ինքնուրոյն դասախօսել [illegible] ազատ թողուին, այլ օտար լեզուի սեփհական կանոններն և շարադրութեան ձեւերն թէ՛ թարգմանութեամբ և թէ շարադրութեամբ իւրացնելու կ՚աշխատի. Թէև [illegible] է ըն[illegible] ազգ. վարժարանաց մէջ [illegible]նող [illegible] կը յաջողի օտար լեզուները [illegible] հասկնալ ու թարգմանել և աստիճան մը գրել, սակայն նոյնքան դիւրութիւն չ՚ստանար զանոնք խօսելու, անպատեհութիւն՝ որ միայն գործածութեան պակասութենէ յառաջ կուգայ ։ Խորհուրդս մեր գտնուած միջավայրի համար թուաբանութեան կարեւորութիւնն և մանաւանդ աշակերտաց մտային կարողութեան զարգացման մասին սոյն գիտութեան ունեցած օգտակարութիւնը նկատողութեան առնլով՝ անոր դասախօսութեան յատկացեալ ժամերու վրայ իւրաքանչիւր դասարանի համար առ հասարակ շաբաթական մի մի ժամ աւելցուց ։ Իսկ բարձրագոյն դասարաններուն աւանդուած գրականական, տնտեսագիտական եւ գիտական դասերը ներկայ վիճակին մէջ թէեւ սահմանափակ են, բայց և այնպէս անոնց հիմնական տարրերը օգտակար եղանակաւ աւանդուելով ուսանողաց մտային զարգացման մեծապէս նպաստած են ։

Խորհուրդս ներկայ շրջանին մէջ շարադրական մրցումներ հաստատեց ուսանողաց թէ՛ բարի նախանձն և թէ զանազան բարոյական, պատմական և գիտական նիւթերու վրայ գրելու եռանդը գրգռելու նպատակաւ, այնպէս որ շաբաթը միանգամ բարձրագոյն դասարաններու աշակերտ և աշակերտուհիներէն մին, ըստ կարգի, իւր [illegible]ւորապէս շարադրած մի ճառն իւր[illegible] իւր յատուկ վարժարանին մէջ հրապարակաւ կը կարդար ի ներկայութեան բոլոր ուսանողաց ։ Այս գրական մրցումն զգալի օգուտներ ունեցաւ ։

Ցաւ է Խորհրդոյս որ բոլոր իւր ճգանցն հակառակ անկարող եղաւ աշակերտաց մարմնամարզական պիտոյքն հոգալ առ ի չգոյէ մարմնամարզ դասատուի մը ։ Ուստի բաւական համարեց հանգստեան ժամերու մէջ զանազան խաղերով զբաղեցնելով զանոնք ։

Ի վերջէ ներկայ շրջանի հրապարակային քննութեանց օրերը կը մօտենային ։ Խորհուրդս կ՚իմանար որ, թէ՛ ոչ Մեսրոպեան սաներն, որ միշտ աւելի եռանդով կը ներկային քննութեանց, Հռիփսիմեան սանուհիք մանաւանդ բարձր դասարաններէ մաս մը գիւղագնացութեան եւ տկարութեան պատրուակաւ ուրիշ տարիներու պէս միտադիր են բացակայ գտնուիլ ։ Այս բացակայութեան առաջն առնելու միօք մի քանի անգամ յորդոր եւ պարտաճանաչութեան կոչումն ընելէ ետեւ՝ Խորհուրդս յատուկ ծանուցագիր ուղղեց նաև ծնողաց յայտարարելով որ հարցաքննութենէ առանց հիւանդութեան վկայեալ պատճառի բացակայ գտնուող աշակերտուհիններն յաջորդ շրջանի դասարան չպիտի փոխեն ։ Ցաւալի է որ ծնողաց ոմանց անհոգութեան և անտարբերութեան պատճառաւ անշուշտ Խորհրդոյս ազդը ակնկալուած ազդեցութիւնը չունեցաւ և երրորդ, չորրորդ և հինգերորդ դասարաններու աշակերտուհեաց գրեթէ 2/3 մասը բացակայ մնայ ։ Այս բացակայութիւնը այնքան աւելի դատապարտելի է, որքան որ ծնողաց հաւանութեամբ տեղի կ՚ունենար և պարտաճանաչութիւնը կերպով մը կը քօղարկուէր, թէեւ այդ դասարաններն և յատկապէս Ե. դասարանը մեծ խնամով պատրաստուած, մի քանի բացառութեամբ, յառաջդիմութեան շօշափելի արդիւնք ցոյց տալու կարող և ընդունակ աշակերտուհիներ կը պարունակէին ։ Այս պարտազանցութիւնը, որ անխորհուրդ զաւակասիրութեան հետեւանքն է, նշանակելէ ետեւ պարտ է ըսել որ յատուկ գովեստի արժանի են անոնք որ քննութեան օրերն, թէեւ միշտ այլայլիչ, անվեհեր անցուցին ի պատիւ իրենց և ազգային վարժարանաց ։

Հրապարակային հարցաքննութիւններն սկսան յունիս 1ին և տեւեցին մինչեւ 23 ։ Խորհուրդս յատուկ ծանուցագրով հարցաքննութեան առարկայից վերաբերեալ օրերու և ժամերու յայտարար ցուցակները ղրկեց պաշտօնական անձանց, ծնողաց և կրթասէր ազգայնոց՝ հրաւիրելով որ ներկայ գտնուին և ի մօտուստ քննեն ազգ. վարժարանաց ուսումնական վիճակը ։ Խորհրդոյս հրաւէրին անձամբ պատասխանեցին ծնողաց ոմանք, մի քանի ուսումնականներ, կանայք և օ. իորդք, բայց անտարբեր մընացին անոնք որ սպասուած էին ներկայ և դատել ։ Առաւօտները կը քննուէին աշակերտուհիներն և կէս օրէն ետք աշակերտներն ։ Ըստ վկայութեանն քննչաց, ընդհանրապէս խիստ գոհացուցիչ պատասխաններ տուին ուսանողներն՝ հարցաքննուած առարկայից մասին, և մանաւանդ Ե. դասարանի աշակերտուհիք և աշակերտներն, որք մեծ մասամբ յաջորդ շրջանին Զ. դասարաններն անցնելով պիտի կարենան իբրեւ ընթացաւարտ փառաւորագոյն քննութիւն մը տալ և իրենց վկայագիրներն ստանալ, եթէ, ինչպէս փափաքելի է, յարատեւեն իրենց ուսմանց մէջ ։ Մեսր. ուսումնարանի Զ. կարգի երկու աշակերտներ միայն կ՚ստանան վկայագիր իբրեւ շրջանաւարտ, այս է Պ. Պ. Ստեփան Պապազեան և Ցակոբ Ցակոբեան ։

Ինչպէս որ հարցաքննութեանց առաջին օրն Հռիփս. վարժարանը տօնախմբեց Ս. Հռիփսիմեանց յիշատակը, նոյնպէս վերջին օրերն, յունիս 25, Ս. Մեսրոպեան վարժարանն հռչակեց Ս Մեսրոպայ տօնն ։ Ցետ աւարտման հարցաքննութեանց Ուսումնական Խորհուրդս, ընդ նախագահութեամբ Ձեր Սրբազնութեան, և ի ներկայութեան դաս մ՚ազգայնոց, կատարեց անշուք կերպով յունիս 28ին վարժարանաց տարեկան հանդէս, ուր ուսանողներ զանազան լեզուաւ ճառեր ու քերթուածներ արտասանեցին և յատուկ բարեմաղթութիւններ եղան վասն երկարութեան կենաց Վեհ. Սուլթանին ։ Այսպ մի միայն քննութեան ներկայ գտնուող ուսանողներու վարուց և ուսմանց վիճակացոյցներն ուղղուեցան իրենց ծնողաց Տեսչութեան ձեռօք և սկսաւ վարժարանաց տարեկան արձակուրդը ։

Խորհուրդս աւելորդ կը համարի կրկնել սոյն տեղեկագրին մէջ Մեսրոպեան վարժարանի վերաշինութեան աւարտման, պաշտպանութեան և նուագահանդէսի առթիւ տեղի ունեցած հանդիսական պարագաներն, զոր օրագիրներն արդէն մանրամասն նկարագրած են ։ Սակայն ունի կատարել քաղցր պարտականութիւն մը, որ է իւր ջերմագին շնորհակալիքն յայտնել Ձեր սրբազնութեան և Պատ. Ազգ. վարչութեանդ, որ միշտ յօժարամիտ քաջալեր գտնուեցաք Ազգ. կրթութեան կարեւոր գործին և Ձեր աջակցութիւնը մեզի չզլացաք, Պատ. Հոգատար և Կրթասէր ընկերութեանց, որ ազգ. վարժարանաց [illegible], աղքատիկ ուսանողաց զանազան գրական և հանդերձեղէն պիտոյից հոգ տարին, ինչպէս նաև Ազգ. վարժարանաց ուսուցչական մարմնոյն, որ իր պաշտօնը խղճի մտօք և արդիւնաւորապէս կատարելու ջանադիր եղաւ ։ Ձենք մոռնար նաև յիշատակել, որ Վսեմ. Սպարթալեան Յովհաննէս էֆէնտի, և Մեծ. Եսայեանք, իրենց գովանի սովորութեան համեմատ այս տարի եւս աղքատիկ սանուց և սանուհեաց զգեստեղէնները հոգացին առատաձեռնութեամբ ։

Ահա, Սրբազան Հայր, այս է Ազգ. վարժարանաց ուսումնական վիճակն և Խորհրդոյս գործառնութեանց համառօտագիծ պատկերն ։ Խորհուրդս գործեց և բրաւ վարժարանաց յառաջդիմութեան համար ինչ որ կարողութիւնն ու միջոցները կը ներէին ։ Իր պաշտօնը ներկայ շրջանով կը լրանայ, ուստի իր ազգային պարտաւորութիւնը և Պատ. Վարչութենէ իրեն յանձնուած ծանր ու փափուկ գործն ըստ կարողութեանը կատարած լինելու գիտակցութեամբ՝ կը մատուցանէ Ազգ. Վարչութեան իր հրաժարականն ։

Խորին յարգանօք
Մնամք Ձեր Սրբազնութեան
Ի դիմաց Ուսումն. Խորհրդոյ
Ատենապետ, Լ. ՊԱԼՈՅԵԱՆ
Ատենադպիր, ԶԱՐԵՀ ԹԱԳԹԱԳԵԱՆ

ԿՆՈՋ Մ'ՕՐԱԳԻՐՆ

ՖԻՄԻ ԱՌ ԺԻՒԼԻ

8 Օգոստոս 1886

Օրագիրս կը խնդրես յինէն. կնոջ մ'օրագիրը շատ գեղեցիկ՝ յոյժ գեղեցիկ կրնայ ըլլալ միանգամայն, եթէ կ՚նն հանճարեղ ըլլայ՝ սրտի քաղցր ըղձմալանօք համակելու համար ընթերցողը. բայց իմ յիշատակարանս, բաբէ, որքա՛ն հեռի է ճարտարահիւս բառերու շարք մ՚ամփոփելէ, որքա՛ն հեռի է մանաւանդ բնութեան մէջ իմ գրուած վայրս բանաստեղծական նուրբ ճաշակաւ ծաղկազարդելէ ։ Իմ սիրտս մի հայելի է ուր չեն ցոլանար երբեք լուսոյ ճառագայթները, մի մութ լաբիւրինթոս ուր յիշատակներ կը դեգերին խուռներամ ։

Մօրֆինի գործածութիւնը կ՚արգիլես ինձ, Ժիւլի... բայց ա՛հ թէ գիտնայիր ի՛նչ դժոխքներ կ՚այրեն հոգիս՝ երբ միտքս չը հանգչեցնեմ պահ մը այս հեշտազդեցիկ թմբրութեամբ. դիպուածոց ինձ սահմանած այս դառն կենաց դիմագրաւելու համար, երբ այս տխրաբեր ցնորքս չը փոխանակեմ վարդագեղ երազոց հետ... Երբ, ա՛հ... ո՛ր մէկն ըսեմ. թող որ լռեմ, զի շատ կը տառապիմ ։

Մի՛, Ժիւլի, մ՚երդուըրնցներ զիս մեր բարեկամութեան վրայ որպէս զի հըրաժարիմ «այս թոյնէն». ո՛չ, հազար անգամ ոչ, մօրֆինը թոյն չէ, այլ բնութեան մի սքանչելի նուէրն է մարդկան շնորհուած՝ սրտի և մտաց ցաւերն ամոքելու, տառապելոյն տանջանքը մեղմացնելու, և երկրէ առ տիեզերս կամուրջ մի հիւսելով անհունութեան մէջ թեւակոխելու համար. կարելին գործադրել է երեւակայութեամբ զինեալ ։ Երեւակայէ անգամ մը, այսչափ փոքրիկ գլուխ մ՚ունենալ և յիշատակները պտուտքելով անցնիլ մտաց մէջէն, երբ կարելի է մօրֆինի միջոցաւ ընդարձակ ծաւալ մը տալ ուղեղին՝ տասն անգամ առաւել ընդարձակ ծաւալ, այնպէս որ տասն մտածող գըլուխներ ի մի կը ձուլուին մտածելու, գործելու և կամք ունենալու համար. երեւակայէ նաև թէ գործածութեան մասին չափազանցութեան դիմած չեմ երբէք. բայց եթէ չափազանցութիւն իսկ ըլլայ հոգւոյս մէջ կայլակ առ կայլակ թոյն թափելն, ի՛նչ փոյթ դարձեալ... Ես կը փափաքիմ այսպէս շիջանիլ ։

9 Օգոստոս 1886

Օդը պայծառ է այսօր և զուարթ, մինչ դու կը գրես ինձ օգոս. 2 թուակիր նամակաւ թէ ցուրտը սաստիկ է ի Տ.... երբ ամպոտած ըլլան երկինք. սա ա՛նքան հաւանական չթուիր ինձ արեւելցւոցս համար որ կը կարծեմ ակամայ թէ կ՚երազես, երբ կը կրկնես ինձ թէ կայծակ և ձիւն կ՚ունենանք ստէպ Տ.....ի երկնից տակ. Տ..... ի վրայով տակաւ տեղեկութիւն ունեցած եմ երբեմն. կը յիշեմ օրինակի աղաղաւ թէ անդ երբեմն օդը բարեխառն է և երբեմն ցուրտ. արդէն այս պահուս գրասեղանիս վրայ կեցած է նամակնիդ. որոյ վրայ նկարուած է Տ...., բարձր լեռներու մէջ ձիւնապատ փոքրիկ գիւղ մը ։

Ուրեմն Տ....ի վրայ ինձ հաղորդած աշխարհագրական տեղեկութիւններդ յանձնուս գոհացուցիչ թուեցան ինձ. բայց դժուարաւ կը հաւատամ այդ փոքրիկ և խորհրդաւոր գիւղին 1900-2000 բնակիչ ունենալուն. ո՛հ երկնից խորհրդաւոր գիւղ... երեւակայութեամբ և քու նկարածիդ նայելով սքանչելի կը գտնեմ Տ....ի լիճն և ծործորն. Ցիշէ զի՛ս, Ժիւլի, ամեն անգամ որ այն լեռնաձորէն անցնիս եղեւնեաց բուրմամբք յափշտակուած ։

10 Օգոստոս 1886

Բիւռիոս, այն պանդոկն ուր կը բնակիս Տ...ի արեւմտեան կողմը, որքան ընդարձակ և գեղեցիկ է. կը նախատեսեմ թէ որքա՛ն երջանիկ ես անդ. վաթսուն անձանց ընկերակցութեամբ ընթրեաց սեղանն բազմելով, գեղեցիկ ու համակիր բարեկամուհւոյ մը խօսակցութեամբ ալ համեմելով ընթրիքդ ։ Նախանձելի է բարեկամուհւոյս ընկերուհին... ա՛հ ի՛նչ չէի տար ես այս երեկոյ նորա գրաւած վայրն յափշտակելու համար սեղանին քով, առ քեզ անխօս զմայլելով քու քաղցրիկ ընկերութեան վրայ ։

11 Օգոստոս 1886

Սաստիկ կը տառապիմ և հիւանդ կ՚զգամ անձս... որքա՛ն դառն կը թուի ինձ մահն երբ անքա՛ն մօտէն կը տեսնեմ զայն. սակայն պէտք է որ ապրիմ, զի նպատակ մ՚ունիմ իրագործելու. ես մի հայուհի եմ և կը պարծիմ առ այս. պէտք է որ օր մը

. . . .

Օգոստոս ամսոյ առաջին նամակդ իմ վիճակս կը պատկերացնէ կարծես, զի ես ալ տունէն բացակայ կը գտնըւիմ այս միջոցիս ամիս մը պանդոկի կեանք վարելու համար աստ... պանդոկ մը որ աւելի հիւանդանոցի մը կերպարանք առած է քանի չափ գիչերօթիկ հիւանդներով ։

Կը գրես թէ՝ «գեղեցիկ պուրակներ կան ի Տ... [illegible] զարդարուած, որոց մէջ դժգոյն կանայք պառկած մաքուր օդ և եղեւնի բուրումն կը շնչեն, և որոց հազալու աղմուկը սիրտդ կը դղրդէ»։ Իմ վիճակս ալ նոյնն է, սա տարբերութեամբ թէ աստ ես փոխանակ պուրակներու, անտառացեալ պարտիզի մը մէջ կը գտնուիմ այժմ, ուր ամրան այս գեղեցիկ եղանակին մէջ [illegible] բնաւ. և հիւանդք չգիտեմ որպիսի՛ հրաշիւք կենդանացած են, յորոց ես միայն կը տառապիմ չարաչար և կը դիմամ ։

Իսկ դու, Ժիւլի, զոհ ես Տ... անցնելուդ վրայով, և կը կարծե՞ս թէ այդչափ բարձր վայր մը բնակելով երկնից մօտեցած ես իրօք... երկնի՛ց մօտ... ո՛հ չէ, Ժիւլի, երկնից և Տ...ի մէջ անհունութիւնը կը սողոսկի զքեզ բաժնելու համար հրեշտակաց բնակարանէն, մինչ դու է՞ր կը ցաւիս եթէ քու Աստուածդ զքեզ մոռցած է յերկիր, որպէս զի մարդիկ քեզմով գաղափար մ՚ունենան հրեշտակաց վրայ, քեզմով ճանաչեն գեղեցիկը և զբարին.... Չափազանցեցի՞ արդեօք... բայց ո՛չ, տարակոյս չկայ, իւրաքանչիւր ոք յանձն իւր բարեկամին կամ բարեկամուհւոյն կը գտնէ զիւրն Աստուած կամ հրեշտակ ։

12 Օգոստոս 1886

Աղօթք տառապելոյն մխիթարիչներն են՝ որ ընդ այերս կը սաւառնին, սրտին մէջ սփռելով սփոփանք և լոյս ։

Տառապեալն անիծել չը գիտեր, զի նորա ոյժ կը պակսի վրէժխնդիր ըլլալ. դիպուածոց անհանդուրժելի խաղերուն հանդէպ, նորա սիրտը կը տոչորի և կը հալի կենաց մէն մի դառնութեան դիմագրաւելու համար. Թերեւս նա հզօր է կենաց պատերազմներու յաղթելու, բայց դիպուածը, բընութեան հաւատարիմ ծառայն, հզօրագոյն է յաւէտ ։

Չը գիտեմ թէ ես ալ դիպուածի խաղալի՞քն եմ թէ Աստուծոյ անիծեալ արարածն. Այս հարցմանց առաջ այն երաշխաւորութիւնն իմ արհաւիրս է, իսկ երկրորդին գուցէ խորհրդաւոր է դարմանը. Բայց զօ՞րն ասեմ, կամ զօ՞րն խոստովանիմ. կարծեմ մին զմիւսը չը գերազանցեր ։

13 Օգոստոս 1886

Ի՛նչ որ է խաւարը լուսոյն՝ նոյնն է ցրտութիւնը ջերմութեան համար, և լոյսն այնպէս կը յաջորդէ խաւարին՝ որպէս ջերմութիւնը ցրտոյն, ու մարդիկ շուարեալ կը հարցնեն միմեանց թէ ո՞րն է լոյսն և ո՞րն է խաւար ։

Երբեք օրեր առաջ յուսաբեկ կը գըրէի քեզ մահու վերարկուին ուսերուս վրայ ծանրացած լինելն. այսօր բաւական ոչ փորձեմ միայն սոյն վերարկուն ուսերէս թօթափելու, և ահա կեանքը պիտի տեսնեմ կրկին վարդագեղ երանգներով ։

Այս պանդոկիս մէջ Անգլուհւոյ մը հանդիպեցայ որ մենութեան ժամերուն անբաժան ընկերուհիս է. սքանչելի ճարտարութեամբ դաշնամուր կ՚ածէ նա, և օրն եօթն-ութ անգամ [illegible] վալսը կը նուագէ ինձ համար զոր «Միմիի նուագը» կը կոչեն աստ ամենքը ։ Գիտես թէ սոյն վալսն այնչափ կը սիրեմ ես, որքան կը յափշտակուէի ամէն անգամ որ Թափաղն երգէիր ինձ դաշնակ ածելով ։

Գիշեր է, պարտիզին մէջ պտոյտ մը ըըրինք Մէգիին հետ (այս է անգլուհւոյն անունը). ընկերուհիս Պայրընի մի հրաշակերտը կը պատմէր ինձ. պատմութիւնն ուշադրաւ թուեցաւ ինձ, թէեւ հեղ մը կարդացած էի զայն. Մէգի դիւրութեամբ կը խօսէր գաղղիերէնը, բայց անգլիերէնի ոճով, և առ այս պատմածն ալ բնական նկարի մը կերպարանք կ՚առնուր հետզհետէ ։

Պարտիզին թաւուտներուն մէջ առանձնացեալ նստանք աւազանին մօտ, հեռուէն ջուրց կարկաջանաց ականջելու համար, մինչ աստեղց լոյսը կը սողար ծառոց մէջէն՝ մելամաղձիկ թմբրութիւն մը թափելով բնութեան վրայ ։

Սքանչելի է Մէգիի սիրտը. կ՚ըսէ թէ կնոջ սիրտն անթափանցելի է, իսկ աղջկան մը սիրտը մի անլուծելի առեղծուած. չեմ յիշեր թէ ո՛ւր կարդացի այդ օրէնքը, բայց ես փորձով կը հաւատամ թէ աղջկան, լաւագոյն է ըսել, կոյսի մը սիրտը մի թափանցիկ հայելի է, եթէ երբեք կնոջ սիրտն անթափանցելի իսկ ըլլայ. Թէեւ այս վերջնոյն ալ երաշխաւոր չեմ ես ։

Գիշերն քաղցրութիւնը վայելելէ յետոյ, խոնաւութիւնն զգալի եղաւ ինձ. Մէգիի հետ սրահը մտանք ուր մօրֆինամոլ տիկնոջ հանդիպեցանք. սա քսան եւ հինգամեայ Ռուսաստանցի կին մ՚է եւ այրի. շատ համակիր է նա և գեղեցիկ իւր խարտիշագոյն աչքերով եւ ոսկի մազերով. Եւրոպական եօթն լեզուներ դիւրութեամբ կը խօսի. պանդոկին տիկնութիւնն ալ նա կը վարէ, թէեւ բժիշկն զնա մօրֆինամոլ կը նկատէ եւ անբուժելի ։

Որքա՛ն կը կարեկցիմ այս կնոջ. նա միմիայն ութ ամիսներու մէջ, մօրֆինի գործածութեամբ կիսով չափ խելագարած է. Ոչ ոք անկարեկիր է նորա վիճակին, մինչ ես, ո՛հ, կարեկցելով հանդերձ իւր ցաւերուն, կը խոստովանիմ թէ կը խուսափիմ և կը վախեմ իրմէ ։

Գիտես, Ժիւլի, թէ ես ոչ սատանայէն կը վախեմ, և ոչ ալ ի մարդկանէ կ՚երկնչիմ. բայց դեռ երէկ տասնութամեայ խելագար հրէուհւոյ մը պատահեցայ՝ որ պարտիզին մէջ շրջագայութեան ելած էր. Հրէուհին իւր թշուառութիւններն ինձ պատմելէ յետոյ՝ վրաս յարձակեցաւ, և հազիւ ազատեցայ կախորդանի մը վրայ ապաստանիլ, որ գետնէն բաւական բարձր ձգուած էր բարեբաղդաբար ։

Թերեւս օգտուիմ ջրաբուժութենէն և ապագային գոնէ յիմարութիւնը կամ ապշութիւնն իմ բաժինս չը լինին, յորոց կ՚երկնչիմ անհունապէս ։

Գլուխս շատ հանդարտ է այժմ և նուազ կը տառապիմ. իսկ դու, ճըշմարի՞տ է արդեօք թէ կը հառաչես այն ժամերուն եռեւէն զորս սենեկըդ մէջ քեզ հետ առանձնին կ՚անցունէինք. Ապահով եղիր, Ժիւլի, թէ հառաչանացդ երկնաչու վերելքը սրտիս մէջ արձագանք կը գտնէ նախ. Ի վերայ այսօր ամենայնի կը խնդրեմ քեզմէ, Ժիւլի, որ թոյլ տաս ինձ յաջողիմ անտարբերութեան ենթարկել անձս, զի ես կը բաղձամ որ մեռելաչունչ վիճակի մը մէջ թաքչի սիրտս մշտնջենաւորապէս ։

ՖԻՄԻ

ԱԶԳ. ԲՈՊԼԸՐԹ-ԳՈՒԼԷՃ

Վարժարանիս նոր Տարեշրջանը կ՚սկսի Սեպտեմբեր 3 15ին ։ Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 44 ոսկի օսմ., իսկ ցերեկեայ աշակերտք՝ 10 ոսկի օսմ. ։ Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ի վարժարանն՝ ի Ռումէլի-Հիսար ։ 1076

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ՊԱՅՊԸԼ ՀԱՒՈՒԶ

Այս վարժարանն ունի ընտիր խումբ մը ուսուցչաց, եւ պատրաստ է բարւոք կերպիւ ուսուցանել Գաղղիերէն, Թուրքերէն, Անգլիերէն եւ Հայերէն, այս վերջինն ըլլալով վարժարանին լեզուն ։

Ուսմանց և պայմաններու մասին աւելի տեղեկութեան համար պարտ է դիմել թիւ 5 սենեակն ի Պայպըլ Հաւուզ ։

Դպրոցին յառաջիկայ շրջանը սկսաւ ըստ Լատ. սեպտ. 6, երեքշաբթի ։

Կանոնաւոր ընթացքին համար աշակերտք պարտին հատուցանել ամսական 30 դահեկան ։ Նախապատրաստական ճիւղին համար 20 դահեկան ։

Վարժարանին տնօրինութիւնն յանձնուած է Պատուելի Տօքթօր Կրինի ։

1058 8—12

ԻԼԱՆ

Մահալլի քէշիտէ.	Նօ.	Լ.	Օ.	Թարիխի գայալը.
Շամ	1550	200	31	աղօսթօս էֆրէնճի 1887
Պոլ. տախի	907	25		Բէգյա
Պոլ. տախի	907	50		Բէգյա

Վաքէ էյամ.	Փօլիչայի չէքէնլէր
5	Մ. վէ Հ. Հասան
5	Մաթալօն վէ Հալք.
5	Վահիտ վէ Մէհմէտ Ալի Էլ-ճէվ[illegible]

Գապալ խոճէլէր.	Փօլիչանըն էմրու հէվալէսի.
Մ. վէ Ժ. Լէվի	Բունքլի զատէ Հասան
Պոլ. տախի	Հասան չավուշ վէ էվլատը
Սայիտ իւլ Ծէ-վէճամթի	Բունքլի զատէ Հասան

Պալատէ նօմէրօ վէ թարիխի վէ մուամէլաթը սայիրէսի կէօսթէրիլէն վէ պէտէլաթը թահսիլ խօնիլմէ [illegible] գահիրէլէրի համիլի պուլընան Թաքիրտաղլը զատէ Մէհմէտ Սալիհ էֆէնտի Թարաֆընտան խըզալանմըշ օլան իւչ գըթա փօլիչա սէնէտլէրը մէքեաթիպ վէ էվրագը [illegible] էֆէնտիի մաւմայլէյհին Թահրիգաթընտան Մահմուտ էֆէնտի [illegible] էրմի իւչիւնճիւ փազար կիւնիւ աքշամ իւզէրի [illegible] պունլար հէր քիմին էլինէ կէչէր իսէ [illegible] Տէրսաատէթէ [illegible] Սուլթան [illegible] [illegible] թէսլիմ իլէ [illegible] օլունմագ իւզրէ իլան օլունուր.

Պօլ. [illegible] ՍԻՒՐԱՔԻՐ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը [illegible] ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ

25 Աղօսթօս 303 1115

ՇԻՐՔԷԹ ԽԱՅՐԻԷ

ԻԼԱՆ

Շէհրը աղօսթօսուն եիրմի սէքիզինճի ճումա կիւնիւնտէն իթիպարէն պէհէր ճումա վէ բազար կիւնլէրի հավա միւսաիտ օլտուղու հալտէ հիւնքեար իսկէլէսինէ կիտտուպ կէլէնլէրէ սուհուլէթ օլմագ իչիւն պէր վէչհ աթի [illegible] սէֆէրլէր իճրա օլունաճաղը չիրքէթին խայրիյէ իտարէսի Թարաֆընտան իլան օլունուր.

Մէսարպուրնու իսքէլէսինտէն հիւնքեար իսքէլէսինէ

	Սաատ	տագիգէ
Մէսարպուրնունտան Պէօյիւքտէրէ, Բիրէճպուրնու, Թարապիա, Եէնիքէօյ	2	—
Բէգյա	4	—
Բէգյա	7	—
Բէգյա	9	—
Հիւնքեար իսքէլէսինտէն Մէսարպուրնունա		
Հիւնքեար իսքէլէսինտէն տօղրու Մէսարպուրնունա	3	—
Բէգյա	5	—
Հիւնքեար իսքէլէսինտէն Եէնիքէօյ, Թարապիա, Բիրէճպուր. Պէօյիւքտէ. Մէսարպու.	8	—
Բէգյա	10	—
Բէգյա	11	30

Վափօրը մէզքիւր ճիհէա կիւնլէրի գալ[illegible]լէր ուղրայաճագ տըր.

Վափօր իւճրէթի իքի ղուրուշ տըր

Ռումէլի Եաքասը պիր իսքէլէտէն տիկէր իսքէլէյէ պիր ղուրուշ տըր.

Չօճուքլարտան նըսըֆ իւճրէթ ալընաճաք տըր.

25 աղօսթօս 1887 1128 1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզագ վէ հուպուպաթ անպարլարը իչիւն ալընաճագ պուղտայ, տարը, մըսըր, սաման վէ սօղանըն գարարը գաթիսի իչիւն աղօսթօսը բուվմինին եիրմի ալթընճը չարշէնպիհ կիւնիւ սաաթ ալթըտան նիհայէթ տօգուզա գատար, բուղէյը զէյթ, փասուլեա, նօհուտըն տախի միւնագասասընա պաշլանաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւրաճաաթ իլէյմէլէրի իլան օլունուր.

22 աղօսթօս 303

1003 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէյգօզ Տէպպաղխանէսինտէ մէվճուտ վէ միւթէրագիմ թիմար խուրտալարը ֆիրուխթ օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւզայէտէյէ գօնուլմուշ վէ աղօսթօսը բուվմինին օթուզ պիրինճի բազար իրթէսի կիւնիւ գաթար տէպպաղխանէի մէզքիւրտէ պէհէր կիւն միւզայէտէսի պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլէրինտէն ալըղ ու իշթիրայա թալիպ օլանլարըն վէ իրթէսի սալը կիւնիւ նիւզտէ պէչ զամմընա բաղլըպ պուլունանլարըն տէպպաղխանէի մէզքիւրէ միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր.

24 աղօսթօս 1887 1090

Նօ. 38 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Զէյթուն-Պուռնը պէզ ֆապրիգասի հիւմայունընտա մէվճուտ օլուպ ֆիրուխթ օլունաճագ ալթը պին քիւսուր գըյէ իբրիճի նէվ թէլէֆ բամպուղըն պէհէր քիլօսը իքի ղուրուշ օթուզ բարայա թալիպի զուհուրունտէ օլուպ աղօսթօսըն օթուզ պիրինճի բազար իրթէսի կիւնիւ գաթար պէհէր կիւն միւզայէտէսի պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիս վիրիլէճէկլէրինտէն, ֆիյաթը մէզքիւրըն զամմը իլէ իշթիրասընա թալիպ վէ իրթէսի սալը կիւնիւ նիւզտէ պէչ զամմընա բաղլըպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

24 աղօսթօս 1887 1091

Նօ. 39 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ Թահնիյէ խազինէսի իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան ալթմըշ պին քիլօ ճէտվա պուղտայըն իշպու աղօսթօսըն եիրմի ալթընճը չարշէնպիհ կիւնիւ պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլէրինտէն վէ եիրմի եէտինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ տախի թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթըընտան եիւզտէ պէչ թէնզիլիլ գապուլ էտիլէճէկլէրինտէն, իթաասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

22 աղօսթօս 1887 1089

Նօ. 37 3—3

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԻ՛ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՉԻԹԼԻԻ

(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

[illegible]

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական իրատէով արտօնեալ։—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Չիթլիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող համանման հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Արիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական Վսեմ. Նախարարին։ Մէն մի էթիքէթ կրելու է քննիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամէն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի և յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփշտային խօթութեանց մէջ։

Չիթլի շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց առեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրչեղջներու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերին նախամեծար պիտի համարին Չիթլին։

Չիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ [illegible] մանուկները կաթէ կտրելու է։

Չիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը զրկուի աղբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինել թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մասնաճիւղս՝—Բերա, Պ. Ալիբրանտի, դեղարան Տէքէ Սոգաք, 169.—Պոլիս, Պ. Մէյվէի, դեղավաճառ, 24, Եէնի ճամի փողոց.—Ֆ. Թէրճիման, դեղագործ, Ճզալ օղլու, Պարսկական դեսպանատան մօտ.—Աքսէրայ, դեղագործ ի Վէզնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրոգօրդօ, վաճառական, Մալթըզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրաբիա, Սամս Սրօնօբուլօ.—Պէօյիւքտէրէ, Սօֆրաքի Թէօխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէոնիտա Անթիբա.—Իւսկիւտար, Սդավրաքի Նուրլօբուլօ, դեղագործ։

Գարապ շիշերը ետ կ'առնուին։

1054

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴ

(Խուշ-պօղան)

ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ԿԱՊՈՒՏ ՀԱԶ
24 ժամուան մէջ կը բուժէն
ՕՐԷՍԻՖԻՔ ՄԱՆԱՐԱՈՎ
Քսան տարուան յաջողութիւն
ԱՄԵՆԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆ

Այս դեղ վարձատրուած է շատ երկիրներու մէջ եւ Բժշկական ու Դեղագործական ընկերութեանց հաւանութեանն արժանացած։

Արեւելից համար ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, 35։

671 17—26

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Ի ՊԱՑՊԸԼ ՀԱՌԻՋ
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՅՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՆԱԶԱՆ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւն
ԱՑՑԵՏՈՄՍՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Յաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր Թուղթ, գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւն եւն։

736

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Ղալաթիա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն, 626

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պավօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են [illegible] և ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ, [illegible] խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա, [illegible] Կը ծախուի գլխաւոր դեղարաններու մէջ։

621

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ
500 ֆրանքնոց 2000 արժեթուղթերու բաժանեալ
Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին
և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին
Կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէդ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ Պ. լը Սէգժան տը Մոնգոլ (Ֆէլիքս), ասպետ Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պլիւէ (Լէոն) Պ. Դ. Ռոզիվալ (Դ. Ռոզիվալ և ընկ. տանէն, սեղանաւորք)

Գործակալ 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օտմոն (Վիգդոր) Պ. Պէլլիէք (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մոռիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն և առաւելութիւններն են. Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։—Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գուէտի Ֆոնսիէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 Ֆրանքի վճարմամբ։—Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ գէթ բոլոր սակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն բառնալ, ամսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն.—

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿՆ խնայողական մտաւորներու ամենէն հանճարեղն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանիք յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ

Ց. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակատարք Իզմիր եւ շրջակայքը Բասմա Եուսուֆ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Քալէնճեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իբէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար յԷտիրնէ, Իսքէլէ. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակատար ի Կէլիպօլու. Պ. Սեթրատ Դաւիթեան, գործակատար յԱֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրայեան, գործակատար ի Սպարթա. Պ. Պ. Կ. Պօյաճեան և Ընկ., գործակատարք ի Տրապիզոն։ 748

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

Կը բուժէ արեան ապականութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները, Խոյլ, ամեն տեսակ վէրքեր, յօդացաւ եւն եւն։

ՌՈԲ ՊՈՒԱՅՎՕ—ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ
ԻՈՏԻՒՌ ՏԸ ՔՈՏԱՍԻՕՆՈՎ

Կը բուժէ հին և նոր գաղղիական ախտերը, Վէրք, Կեղ, Ուռեցք եւն եւն
ի Բարիզ, Ժ. ՖԷՐՐԷ, 102, Րիշլիէօ փողոց, յաջորդ ՊՈՒԱՅՎՕ-ԼԱՖԷՔԹԷՕՌի և ամեն դեղարանաց մէջ։

J. Ferré, 102, Rue Richelien, Paris 22

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, Թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ Կ'ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

ԽԵՆԱՒՈՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Բօրտօ [illegible]

Ուղղակի և արագ [illegible]

Նաւարկելի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԲՐՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 14

556

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլէ և Արեւելից մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերեան	5500
Արապեան	3700	Իլիրեան	5500
Պավարեան	6000	Իտալեան	5500
Պուլկարեան	6000	Լեսպեան	2200
Քասթիլեան	800	[illegible]	2500
Սայփրեան	2000	Լիզպոն	800
[illegible]	700	[illegible]	700
Էճիփշըն	3700	Բերսեան	3800
Ֆապեան	3700	Վալենսեան	6800
Ֆալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Մաքքօնքէյ, ամսոյս 16ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ալ [illegible]

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաճման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտատօ.
Զմիւռնիա, Պ. [illegible] և ընկ.

546

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլէ և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆերոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրա	300
Թիպս	3250	Լօթուս	800
Մէմֆիս	3250	Օլինտա	800
Մարէօթիս	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՌՈՒԹՈԼ և ընկ.
Ռութոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ընկ
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

541

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ [illegible] Անվէրսի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արգօ	1,300	Մարաթոն	2,500
[illegible]	3,500	Մէլօ	2,000
[illegible]	2,200	Նէրօ	2,000
[illegible]	2,000	Օթէլլօ	5,000
[illegible]	2,600	Օրլանտօ	3,000
[illegible]	2,500	Օթրանթօ	4,500
Գամէօ	2,100	[illegible]	2,000
[illegible]	2,000	[illegible]	1,200
[illegible]	2,700	[illegible]	3,200
Տիմօ	2,500	[illegible]	1,700
[illegible]	1,800	[illegible]	2,800
[illegible]	2,600	Րինալտօ	4,400
[illegible]	2,600	[illegible]	3,200
Ֆալգօն	800	Րօլլօ	3,000
[illegible]	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
[illegible]	2,200	Սաֆօ	2,000
[illegible]	1,800	Սիլվիօ	2,000
[illegible]	2,200	Սօրէնթօ	4,300
[illegible]		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	[illegible]	1,300
Հումպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
[illegible]	2,300	[illegible]	3,600
[illegible]	2,000	[illegible]	1600
[illegible]	2,200	[illegible]	3,000
Լէօ	2,000	[illegible]	41,0

Ուղեւորներու համար ալ [illegible]

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

551

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՊՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂ ՏՐ. ՌՈՒԱԴՄԱՆԻ

Շատ քիչ դեղեր կրնան իրենց յաջողութիւնն հաստատել բժշկական այսքան բարձր անուններով, որպէս են. բրոֆ. Տր. Ֆոն ԼԱՈՒԸՐ, բժիշկ Գերմանիոյ կայսեր, բրոֆ. Ֆոն ՎԷՍՏՖԱԼ, բրոֆ. ՇՎԱՅՆԻՆԿԸՐ ի Պերլին, բրոֆ. Ֆոն ՍՔԱՆՑՕՆԻ ի Վիւրծպուրկ, բրոֆ. Ֆոն ՆԻՒՍՊԱՈՒՄ ի Միւնիխ եւն եւն.

Այս վերջինը կը գրէ ինձ, իւր հիւանդանոցին մէջ փորձելէ յետոյ.

«Խնդրեմ տեղեկութիւն տուէք ինձ թէ ո՞ւր դիմելու եմ այս սքանչելի դեղին գնելու համար։»

Վիէննայի Բժշկական Մամուլը կ'ըսէ (1 մարտ 1885).

Տր. Ռուադմանի Մաքրողականը արժանի է մեծ բժշկաց բազմաթիւ յանձնարարութեանց։

Այս Մաքրողական միակ արդարեւ դեղն է ընդդէմ Պնդութեան։

Մէկ մատնոցի պարունակութեամբ դեղ եթէ ներքսարկես սրսկանին մէջ, անմիջապէս արտաքնոց կ'երթաս։ Եթէ ազդեցութիւնը շատ զօրեղ կամ արագ է, կարելի է խառնել հարկ եղածին չափ ջուր, որպէս զի կանոնաւորապէս ընէ փորը։

Մանկանց համար ջրախառն Մաքրողականը կը բաւէ սովորաբար։

Մանկանց վտանգաւոր թանչքին առաջքն առնելու լաւագոյն դարմանն է օրն երկու անգամ հանել փորը։

Արիւներթութեան. Սրսկանին մէջ կը խոթեն քիչ մը բամբակ որ թաթխուած լինի ջրախառն Մաքրողականի մէջ (ամբողջ ժամ մը, օրը երկու անգամ)։

Համաճարակ հիւանդութեանց, Թիֆօի, Քոլերայի եւն առեն, մարդ զգուշանալու է ներքին դեղերէ։ Եթէ փորն օրը երկու անգամ ընէ, լաւագոյն դարմանն է ժամանակ չտալու համար միքրոպներուն որ ծաւալին։

Ստամոքսի հիւանդութեանց. Ներքսարկութիւն մ'ընել ճաշէ յետոյ։

Բոլոր ստամոքսի ցաւերու մէջ, կծկուած, փսխում, ստամոքսի ցաւ, խիթ, շնչհեղձութիւն, փորին անմիջապէս ելնելը մեծ օգուտ կ'ընէ։ Շատ առատ ճաշէ մը յետոյ մարդ ինքզինքը կը գտնէ ներքսարկութեամբ մը և շատ անգամ վտանգաւոր անմարսութեան մը առաջքը կ'առնէ. ուղեւորութենէ առաջ և ուղեւորութեան միջոցին, մ'մոռնաք այս հանգիստ դեղը։

Նա որ գիտէ մաքրողական ներքին դեղերու շատ գործածութեան հետեւանքներն և մեծ քանակութեամբ ջուր ներս առնելով յառաջ եկած տխրալի արդիւնքները, ինչպէս են ընդարմացում մեծ աղեաց, պնդութիւն, արիւներթութիւն, պիտի ընտրէ միշտ այս Նոր դեղն, որ ազդեցութիւնը նոյն կը մնայ քանի մը տարի վերջն իսկ։

Դեղատանց մէջ կը ծախուի.

1 ամբողջ շիշ	1	մէճիտիէ
1/2 շիշ	1/2	»
1/4 »	1/4	»
Գրեխը	1/2	մէճիտիէ

Գործարանին նշանն է գրիչ մը և անունն էտիքէթներուն և շիշերուն վրայ։

ՏՐ. ՌՈՒԱԴՄԱՆՆ

Մասնագէտ որովայնի խօթութեանց
և կանանց հիւանդութեանց

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ կեդրոնատեղին է Տր. Շմիտէկ, յԱդրիանուպոլիս։—Ի Կ. Պոլիս կը ծախուի Պ. Գասդորիոտէսի դեղարանն, Քարաքէօյ թիւ 5 և ի Դեղագործական Մթերանոցն, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, Կայարան Պէշիքթաշի Թըրամուէյին։

Ծան. Մաքսդրիխի դատարանն 3000 ֆրանքի տուգանաց և դատին ծախուց դատապարտեց Պրուննման և Գոնզդանդէն խմբագիրներն, այս դեղին դէմ գրած լինելնուն համար։ Պուա-լը-Տիւքի վերաքննիչ ատեանը բոլորովին հաստատեց այս վճիռը։ (12 մայիս 1885)։ 979

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական Փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նօտար Միգիֆիօ տը Պէլէօի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռեբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 53 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՇԻՎԼԻՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷՌ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՈՒԷ, նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԴԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբ, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբ զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր առաւելը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք փոխատուութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան սնտուկ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան աւելի կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժին մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի՝ ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան
1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով։

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գուէտի Ֆոնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մարսէյլէն. (այս երեք արժէթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիգասիօն ֆոնսիէռ մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս
5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի.
Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիգասիօնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս [illegible] Օպլիգասիօնի մը (Գրէտի Ֆոնսիէէն հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբ։—Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Հեռի լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ոև է գործէ, ոև է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը, ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց Թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և Նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող Թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պաղչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք եայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 4 Հավուզլու խան, Պոլիս

791

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ																	Իրիկուն								
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 44	7	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45		
	Առաւօտ																	Իրիկուն							
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք [illegible]
Թիւ 1 և 2 [illegible]

575

Արտօնատէր Օ. ՏԱՄՍԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ